Хими-6
Библ отечная 15
Гос ... Ленина ...
1/12-80 ...

Массо а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

Серлало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьйла 1923 шера дениз ● ШОАТТА 22 МАРТ, 1980 ШУ. ● № 35 (6165). ● Мах 2 кепиг.

ЦІЕ БАЙРАКХ — республика свеклаш лелаерашта

ДІадахача шера Нохч-ГІалгІайчен аьрзоша дика хьуэкъа-йир шекара свеклаш, уж дІадиара пачІахьалкхен зедама тІех-кхоечашйир. Чакхьаха дІебелар 192 эзар тонна гаьрта шекаре свеклаш е планал 7 процент дукхаеІа.

1979 шера шекара свеклаш кхеарен чуэдарен зеданеш толаме кхоечашьяра тІехьа лелаешьа Ерригсоюзни социалистически яхье котьальнарг лаьрхІай Нохч-ГІалгІайче. Республика ца еннай СССР Министрий Совета, ВЦСПС караре мара тела ЦІе байраки 10 эзар сом премии.

Шекара свеклаш кхеача доккхий толамаш даьхача мехка хьалха яттача боахамашта юкъе я Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз. Цуи коллективана еннай СССР юрта боахама Министерства, профсоюза ЦК ЦІе Байраки 3 эзар сом премии.

Доккхий совгІаташ делерца республика свеклаш лелаерий даькъала бувц оаха!

110 эзар тонна фуалъяьха хъажкІаш чуяра тІехьа!

ДИКА ХЬУВКЪАМ КХЕБЕРГБА

ХЬАЛХАЛАТТАЧА ХЬАЖКІАШ ЛЕЛАЕРИЯ РЕСПУБЛИКАНСКИ СЕМИНАРА-СОВЕЩАНЕ ДОАКЪОШХОША БЕРРИГАЧА ХЬАЖКІАШ ЛЕЛАЕРАШКА, КОЛХОЗИЙН СОВХОЗИЙН КУЛГАЛХОШКА А СПЕЦИАЛИСТАШКА А ДАЬ КХАЙКАРАЛ

Дева новкъостий!

Дерригача советсин халкъе санна Нохч-ГІалгІайчен юрта боахама къахьегамхоше КПСС XXV съезда решенеш кхоечаш а еш шерра яхь йоаржаьй пятилетка тІехьярча шера планаши социалистически декхарашк хенал хьалхе кхоечашдера тІехьа, экономика дІахо ейяра, советски халкъа езарехьал толдера къахьег.

ЧІоагІа кьшт долаш а даг тІара къоабальа а тІанйцей цар КПСС ЦК ноябрьсин (1979 ш.) Пленума, СССР Лакхехьарча Совета сесса решенеш, КПСС XXV съезд хинначул тІехьагІа советски наха хьинара къахьегарах хьехнимарий итогаш хьекъоикаш, вай махка хелкъа боехам дІахо дегІабоалебара хоадам боллаш доле наькъаш белгал а деш гор. Москвай Бауманскин хоржамий округа кхаржархошта хьалхашка Л. И. Брежнева даьча къамальацара положенеши выводаши.

Пятилетаи чакхйоалача шере бехктонкеме деххараш кхоечашде дезаш ба республика кхаш леладераш: 510 эзар тоннагІа дІекхоечаде деза чудекьаш доле алат, цу даькъе 110 эзар тонна фуалъяьха хьажкІаш а чуэцаш. Вай хьалашка ма культура кьича хьалтел дикагІа хьуэкъаш я. Из ма могга дукхагІа чуэцар юрта боахама деррига доакъош дегІадоаладера лерд я.

ХьежкІаш дукхагІа чуэца йоккхий торонаш йолаш я республика. Лаьтта леладеча цІи хезача гоезанчий опыта хьахьонх «кура» къамкІаш массанахьа а хьувкъае йиш йолга. ДІадекача шера Шалински района «Шалинский» совхозерча Агаев Бахида звенос 212 гектарах хІаране тІара 59,1 центнер фуалъяьха хьежкІаш чуера, Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхозерча Захаев Лаьчий механизированни отрядо 350 гектарах хІаране тІара 56,9 центнер аькхар, Урус-Мартановски района Мичурина цІерагІча совхозерча Магомадов Саид-Мохьмада звенос хий ца дехкача лаьттен 250 гектарах хІаране тІара 46,7 центнер, Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхозерча Евкуров Жабраьила 200 гектарех хІаране тІара 40,5 центнер чуйицар.

Республика дика йовзаш я Социалистически Къахьегама Турпалий Гайтамиров Ширванан Саидов Баудинен цІераш, хІара шере фуалъяьхе хьежкІаш хьувкъаьвча звеньевой а механизированни отрядий начальникий а цІераш. Царна нийсса боагІа Шахтамиров Нурди, Хасалиев Абдул-Межит, Мусаев Сайпи, Абубакаров Бадруди, Гаписханов Юсап, дукха къьбараш а санна боле механизатораш. Цар опыт шерра Іомаэ а ерригача бригадашка юкъейзье а магаргйолаш я.

Вай республике гошшама хьажкІаш дика хьувкъае йиш кулийтаргйола ниіъ ба индустриальни технологи юкъеяхьар. Укх шера цу технологегІа кхеергья ялатийна лаьрхІа дІаоаргйола 15 эзар гектара тІара хьажкІаш. Уж гектара чІоагІа хьувкъаяр хьажкІаш лелаерий сийлен декхар да.

ХІанз, боахамий материально-технически Іалашон боарам дикка айбеннача, дика хьувкъача гибридий фу долча, хий дехкача хана, колхозийн совхозийн механизаторий торо я хІара гектара тІара 50 — 60 центнер а цул дукхагІа а фуалъяьха хьажкІаш кхеаре тІехьа къовсам лоаттабе. Хий ца дехкача лаьттан хІара гектара тІара 200 центнерал кІазигагІа боацаши, хІаьта хий дехкача а узоечамболлеш догІаш долаача а эши — хІара гектара тІара 350 — 300 центнер гІад а тІехьа моша хьажкІаш чуэ.

Белгаладь мулеш дахара бІаьсти хьажкІаш дІаера масса а дегІоралхьара кийча а ваэ, уж дикагІча тена а агротехнически боарем лакхе болаш а дІае йоагІа, дІайнйнача хьажкІашта ханнахьа а дика а гІудакх де дезе, техникага оесаре боле а байташ. Къаьстта горкам тІабахийта боагІа хьажкІий дика хьувкъаш доле херда гибридаш юкъеяхьара.

Оаза, республиканскин семинар-совещане доакъошхоша, хьажкІаш лелаераш, специалисташ, юрта боахама берригга болхлой тІахьех хьажкІаш чІоагІа хьувкъаьяра юкъебаха а 1980 шера белгалдьр кхоечашдеь цо Іеш тІехкхоечашде а.

Республика берригача хьажкІаш лелаерашка кхайкарал ду оаха шерра социалистически яхь йоаржаяра, хІара колхозеи совхозеи хьажкІий хьувкъам лакхбергбола кхоечамаш лехара уж тІакъехаш. ХІара звенос, мехотрядо творчески къахьега дезе, тІанйца декхараш толамо кхоечашдера тІехьа хьинаре къовсам лоаттабе беза. «Лоалехочун кха — наьха иза деца яхача деензагІа къахьегаргда вай, къонача механизаторий шефаш хургда вай, тІехьабусарашта доагІаш доле новкъостал дергда вай.

Дика хьувкъам кхебара эгара хьалха эшар фуд ахча, иза до Іимион хьалха латтача практикон кийчъяь технологи нийса лелаяр, лаьтта леладара культура лакхъяр, дІайийнача хьажкІашта гІулекх делга эргадоакаш тоадар, моральни материальни стимулех биззе пайда эцар, шоай балхах бухсоццаш хьехулаш долчунцара механизированни отрядийн звенойн дог безам айбар.

ХІара отрядо, кІара звенос, шоеш тІанйца социалистически декхараш тІехкхоечашдера эша хьалаш Іалашдер — колхозийн совхозийн кулгалхой а специалистий а декхар да.

ДІа мел йийна хьажкІаш чІоагІа хьувкъаяра тІехьа лоаттабеча къовсама юкъебаьаре Нохч-ГІалгІайчен берриге хьажкІаш лелаераш гІаьхьа оаза. Дика хьувкъанйтаргьа вай хІара гектар, 1980 шера эгара дукхагІа хьажкІаш чуяхьаргья вай.

ХьажкІаш лелаерий семинар

Республика дикагІйолча хьажкІаш лелаерий, специалистий, колхозийн совхозийн, тайп-тайпарча юрта боахама ведомствий кулгалхой семинар хилар укх денашка Грозненски района Ленина цІерагІча колхоза культура ЦІагІа. Цига дакъа лоацаш хилар КПСС Нохч-ГІалгІай обкома секретарь Д. Г. Завгаев, КПСС обкома юрта боахама отдела заведующа С. М. Беков, Нохч-ГІалгІай республика Министрий Совета председатела хьалхара заместитель С. М. Кожуховский, республика юрта боахама министра заместитель М. М. Чочаев, кхыбараш.

Семинар хьайийллар Д. Г. Завгаева. Цо дош делар М. М. Чочаевна.

—Доккхийи бехктоккамеи декхараш латт укх шера вай республика хьажкІаш лелаерашта хьалхашка,—аьлар цо. — Ма хулла алсамбакхха беза хІара гектара тІара чуэцаргбола хьажкІий хьувкъам. Из гІулакх дика чакхдаккха йиш хургья хьажкІаш кхееш кердача индустриальни технологех пайда эца. ХьажкІаш лелаерашта укх шера хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашде дика новкъостал дергде лаьтта леладара культура айяро, минеральни удобренеехи гербицидехи нийсса пайда эцаро. ХьажкІаш дІаелехьа комбинированни агрегаташца дика кийчде деза кхаш. Нийсса, эшача боарамах фу тоссергдолаш тешаме кийчъе еза сеялкаш. Агротехника бокъонаш лерттІа кхоачашйича республика хьалашкиа хий дехкача хьажкІий хІара гектара тІара хийцца 60 центнер чуэ йиш я.

Цул тІехьагІа трибуна тІа аьлар Нохч-ГІалгІай республика «Госкомсельхозтехника» председатель И. А. Аванесов.

ХьажкІаш кхеяра индустриальни технологех болх беча хана малагІча техниках, мишта пайда эца беза дийцар цо семинаре дакъа лоацаш хиннарашта. ХьажкІаш кхееш хургбараш тоъал эшача техникаца, минеральни удобренешца, гербицидашца Іалашбара «Госкомсельхозтехника» коллективо низ дІакхоачар дергда, аьлар цо.

Укх шера 510 эзар тонн алат чуда дош деннад республика юрта боахама къахьегамхоша. Лаьрхіар толамца чакхдаккха йиш хургья 110 эзар тонн фуалъяьха хьажкІаш туаце. Цу культура изза хьувкъам кхебара республике 32 эзар гектара тІа дІаюргья хьажкІаш. Царех 15 эзар гектара тІа дІайийлараш кердача индустриальни хьекане кхеаргья. ХІара гектара тІара 50 центнерал кІезигагІа йоацаш фуалъяьха хьажкІаш чуяра къовсам лоаттабе беза.

Соахка хьажкІаш кхееш нийсдалийтача кхоачамбоацарех, уж дІадахара, хІаьта укх шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдара де дезарех дийцар тІехьара къамьал дьйча ноих Д. Г. Завгаева.

Республика берригача хьажкІаш лелаерашка доле кхайкарал тІанйцар семинаре дакъа лоацаш хинначар.

Б. ДЕРБИЧЕВ,
НГІАССР юрта боахама министерства агрономсеменовод.

ПРОДУКЦИ — ТІЕХДИКА
(ФОТОРЕПОРТАЖ)

Болхлой къахьегин аттача баккхара, кулгашца деча халача балхашта механизацаяра, арахеца продукци дукхагІа, дикагІа, дІадодар кІезигагІа долаш хиннйтара тІаерзаяь дукха рационализаторски предложенеш кийчъяьхІара шера СССР 50 шу дизара кІерагІча Грозненски химически завода болхлоша. Дукхаьал дІадахача шера цар кийч а яь, производства юкъейизьача 700 рационализаторски предложенеш изобретенеш шера пачхьалкхенна бен бола пайда 13 миллион совгІча сома ба. Укх шера а итташ предложенеш кийчъяьй творчески къахьегаш бараша.

Предприяте новаторашта доахача къахьегама толамашта юкъе дозза дакъа доакх комсомольцашен кагирхошен. Царех цаІ ва КИП-е цехерча рационализаторашта юкъе эгара дикагІа лоархІаш вола Шевердин Геннадий. Цхьаккха шу дІадахийтац цо массейхи рационализаторски предложени цо кийчъеш. Соахка цо кийч а яь, производства юкъейихьача йиъ рационализаторски предложене итташ эзараш сома пайда бир предприятена.

Химзаводе дерттера лоархІаш я № 12 йолча цеха коллектив. Цу цехеро дІадолийну этилови спирт, полиэтилен, фенол, ацетон арахецара балхаш. Уж белгал мел яьха химически продукташ пачхьалкхен дикала Знак хьажь я. ДІадахача шера лакхерча категорех йола химически продукци планал совгІа цеха коллективо арахийцар ях миллион совгІча сома маьхе. Шоай къахьегама толамаш тІа-тІа тоадеш къахьегаш ба химикаш иттлагІча пятилетка тІехкхьарча шера а. ГраФикал массех де хьалха а баьнна цхьоалагІча кварталан план кхоачашъеш цар.

В. И. Ленин ваь 110 шу дузача цІея сийна яьржача социалистически яхье хадданза хьалхе датташ хилларца белгалбаьнна ба смена начальник Хомкина Валентина аппаратчик Юровских Ирина. Цар массаза а шоашта тІадехка декхараш тІехкхоачашду.

ИттлагІча пятилетка тІехкхьарча шера хьалхарча деношке а деш шоай ерригга торонаш кхоачамаши оарцагІдаьхе къахьегаш болча завода № 32-11 йолча цеха химикаша хІара бетта плани тІанйца декхараши тІехкхоачашду. ДІадахача шера планал совгІа цар арахийцар ши эзар тонн пачхьалкхен дикала Знак йола этилови спирт. Укх шера а задание совгІа цар арахийцай бІаьш тоннаш ца тІехдика продукци.

Даим шоай новкъостийта хьоттонаш а телаш социалистически яхье хьалха латташ ба укхаза эгара дикагІчарех лоархІаш бола аппаратчикаш. коммунистически къахьегама ударникаш Антонова Нина, Безуглая Мария, Шахова Лидия, кхыбараш.

СУРТАШ ТІА: слесарь Г. Шевердин; лакхерчу тІа: (аьрдехьара лаьттехьа) аппаратчикаш Н. Антонова, М. Безуглая, Л. Шахова.

С. ХУГАЕВА сурташ.

СОАХКАРЧУЛ ДУКХАГІА

ХІанз хІара дийнахьа соахка уих хана йоахаш хинначул кхо бІаь килограмм дукхагІа шура йохк пачхьалкхенга Гудермесски района «Терек» совхозо. Вовхама директора Дуруева яхачох, дика оІаш тІехьдаьккхад цаІи ахи эзар бежан Іангара доаккхилга. ТІехь - тІехьагІа дукхагІа йоаних укхаза шура. Масала, январь бетта тІехкхьарча денош йоаикхаш хиннарчул дукхагІа цхьа бІаь килограмм шура йоаних укхаза. Доярашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха латт Ортарханова Тоита, Менидова Чока, Усланова Рукьст.

Дикача лоаллахоша деш дола новкъостал лаьд «Терек» совхоза коллективо доскъар цІозига хилар бахьан долаш халача хьал тІа нийсденнача районерча цхьадолча соахамашта. БІаьш тоннаш силос, дуга отходех дикакха хьоар, жом бенноб совхозо «Кошкельдинский», «Восточный», «Новогрозненский» совхозашта.

Т. ХАШАГУЛЬГОВ.

ХЬИНАР ДОЛА КЪАХЬЕГАМХО

Пачхьалкхенга баьцадараш, сом бохкара пхе шера план дигь шера кхоачашъе Урус-Мартановски района Мичурина цІерагІча совхоза коллективана дикка новкъостал дир цу боахама шофераша. Царна юкъе къаьстта дика хьоккамеш говташ къахьег Шоипов Вахида. Ший «ЗИЛ-157» маркех йолча машина тІа мовкьаш дІалахьа кхухьаш дукхьал дІадахача цхьан шера ши план кхоачашйир цо. Цул совгІа дукха доагор машинаьтта кхолир цо. Шеи хашкхьеи доагІйаш долеи Іунал дар бахьан долаш цух машина еха моттиг нийсъяланзар соахка. ХІанз хьайбашта барда кхухь цо. Из болх беш кхы а массех шофер ва. Царна юкъе яьржача яхье хадданза хьалха волаш хьавоагІа Шоипов. Планал совгІа ферме цхьа машина барда ца яхьаш ца ягтаха ди мара дІадахийтан цо.

С. МАДАГОВ.

19 АПРЕЛЕ — Ерригсоюзни коммунистически СУББОТНИК

Берригаш а раьза болаш

В. И. Ленин ваь 110 шу дизара хетаь Ерригсоюзни коммунистически субботник хургдолча дийнахьа ма хулла дикагІа къахьега йиш хулийтаргйола хьалаш вІаштІехьдоахаш боахк хІанз Надтеречни района «Знаменский» совхоза болхлой.

19 апреле кхашка шпалерах комсаш хьаьехиаш къахьегаргда 250 саго. Из болх толамца чакхбаккхара эшарг мел дар Іалашдаь даьннад. Цул совгІа, комсий гаьний мугІарашта юкъера лаьтта оахаш, хьалийкха аьхача комсашта молхаш тохаш 50 совгІа механизатор хургва. Цар къахьегаргда кхоаьча довгорах пайда а эцаш.

— Дукха балхаш де дезаш да бІаьсти кхашка. Лаьттанна кІалхара хьажукъанха, аІа, хьальехка езаш я комсаш. Цул совгІа, тоае еза шпалера. Уж деррига балхаш агротехнически дикагІйолча ханашка чакхдахар дукхьа 19 апрель хьатІакхачалехьа кхы кІезигагІа дойя а, дикъ субботник дергав боахаме, йоах совхоза парткома секретара Букулов Ефима.

ЧхьагІар доаккхои завод я цу совхоза доалахьа. Ленински субботник хургдолча дийнахьа цІаккха а ца хиннеча тайпара хьинаре къахьийга 30 эзар сома маьха продукци арахеца йоаш деннад завода коллективо.

Совхоза конторе, завода помещенешка, новнашка лостам беш къахьегаш 150 саг совгІа хургва.

Субботнике къахьийга даьккхача ахчах 1050 сом иттлагІча пятилетка фонде дІачудала лаьрхІад совхоза болхлоша.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХЬИНАР КХЫ А АЙДЕННА

Шерра социалистически яхь я йоархкаль, пхе шера плани декхараши дигь шера кхоачашдаьд «Новосельский» совхозы коллективо.

Чакхдаьннача дигь шера совхозо пачхьалкхенга дехкад баьцадараш — 22425 тонна, сом — 12531 тонна, алат — 636 тонна. Из планой заданел дукха тІех да. Масала, алат ах гаргга дукхагІа дехкад. Иштта планал тІех дІачуеннай кхьйола юртбоахама продукци а.

Боахама хиина пайда 3 миллион сом совгІа ба. Из аьттуа баьннаб коллективо кердадир юкъе а икуваш, лаьтта леладара культура тоаярах. Иштта, цагахьа сийна пятилетка хьалхарча шера хІара гектара тІара 121 центнер сом чуийца бале (планагІа — 81,5 центнер). 1979 шера из хьоккам 150 центнерга дІакхьачар. ТІатІа айбелар тха помидори, нарсий, кхыча культурай хьувкъам. Масала, 1979 шера парсаш шозза дукхагІа яьхар оаха 1976 шера лахачул.

Дика хьоккамаш даьхар оаха чакхдаьннача шера а. Баьцадараш 5398 тонна чуийцар, планагІа 4349 тонна мара йоацача. Иштта, алата, сомий лакха хьувкъам кхебир. Боахама шу чакхдаьлар планагІа 480 эзар сом мара доацача, 700 эзар сом пайда а беш, рентабельность ерригача совхозо лаьрхІача 59 процент хилар.

Совхоза коллективана хІанз дІаяларгІа ду КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара дела ЦІе байракх.

Хьинаре къахьинга баькха толам ба из. Из толам боаккхача дикка дакъа юкъедихьад Тенсуркаев Мовлата кулгалдеча № 3 йолча бахцадараш лелаеча бригадо. Бригада коллектив пхе шера планагІа 2404 тонна баьцадараш дохка дезаш яр, хІаьта цо чакхдаьннача дигь шера 4150 тонна дехкад.

Иштта дика хьоккамаш даьхад М. Чигарбиев керте латтача № 1 йолча, Х. Хатуриев кулгалдеча № 3 йолча бригадаша а.

Чакхдаьннача дигь шера дукхагІа хиннай коммунистически къахьегама ударникаш. Соахкара шу чакхдаллаш из ела цІи лелаеш 160 саг вар тха совхозе. № 1, № 3 йолча бригадай коллективашта «Коммунистически къахьегама бригада» яха сийлен цІерш еннай.

Социалистически яхье а баьнна, хьинаре къахьегаш, массаза а хьалха латташ хьабоагІа болхлой: Муртазова Мария, Каилева Румен, Исаева Зара, Оздоева Байсет; трактористаш: Сапарсев Ахмад, Сельмурзаев Шахид; шоферашк Джанхотов Ахьъяд, Чигарбиев Николай, дукха кхыбараш.

КПСС ЦК ноябрьсин (1979 шерара) Пленума, СССР Лакхехьарча Совета шоллагІча сессе материалаш терсам тІа а бохийташ Іома а яь, 1980 шера доккхий социалистически декхараш тІанйцад оаха. Иштта, оаха лоахІ план 1195 тонна йолаш, 4700 тонна баьцадараш, план 2434 тонна йолаш, 2800 тонна сом, план 246 тонна йолаш, 256 тонна алат пачхьалкхенга доххна.

Совхоза къахьегамхой дог хьоттадир город Москверча Бауманскин хоржамий округа кхаржархошта хьалхашка Л. И. Брежнева даьча кІоаргга чулацам болча къамаьло. ХІанз тІатеІІа къахьегаш да тхо юртбоахама культурай хьувкъам ма хулла айбара.

Совхоза къахьегамхой сийлена наькъагІоргба В. И. Ленин ваь 110 шу дизара, хургйолча КПСС XXVI съезда. Цу гІулакха цар берриге шоай яхь, тоашта хозр кхо ца деш дІалургда.

И. ДАЛАКОВ,
«Новосельский» совхоза директора декхараш кхоачашдер.
Ш. ДЕНИСУЛТАНОВ,
совхоза партбюро секретарь.

Тешамо декхарийла ву

Бийсанара завод... производствени установкаш тІара гу поселка сатнана уклащ. ХІаьта укхаза Карабулакска химически реагентий заводе цахаддаш болх беш а механизмаш, ший наькъагІа дІадода балха вахар. Кхы цІаькха а тормозашка, системерча даьттага хьежар Владимир. хоаш бир ший новкъоста машиниста Маковкин Васильта. Низ болча врожекторашца боадо эттІаеш танжа дІаболабелар завода тепловоз. Мукь тІаботта аьсса вагон дІаоттаьс, цул чуйола шиъ 2 вагон йоасгалйта дІаоттае, кхидола сиха балхаш де кхоаве беза. Бовзаш ба болх. 40 минута даь даьлар деррига а. ТІаккха тетрадь хьа а даькха цхьа хІамаш дІаладе волавелар Рудакоа Владимир. Василий кулгех кахаш а хьеккаш раьза болчох велакъежар. Цушал хоара машиниста гІончак де деларон дукха долга. ВЛКСМ заводской комитета член, художественни самодеятельносте дакъа лоацаш. КПСС членалла ваха вийчуш ва из.

ДІадахача шера парте члена кандидаталла вала кийчлуча хана цхьанахьа дІаладаь дайшад цо: «Активист воаца коммунист, коммунист вац». КІоарга дег чу дийшад цуна уж хьалхаьже дешаш. Цу хана дене уж дии ца луш хьавоагІа из. Кастта хьатІакхоачаргІа кандидат волаш лькхача ханах отчет хургйола, парте членалла тІоргвола ка. Дерригача общественни декхарашта юкъе керттерчарех да Владимира ВЛКСМ комитета вахаре лоаца дакъа.

ВЛКСМ комитета член хиларал цо ший луш бар культурно - массови болх. Массехк шу хьалха комсомольски цхьа собрани е заседани дІайодадар шоай вокально - инструментальни ансамбль вІашагІйоллара долча дешах цхьаца цо дувцаш. Бака хилар лоаллахарча «Ассинский» совхозера кагирхой опыт хьажна. ЕрригагІа районе йовзаш яр цар оркестр Сайрийна балха чаькхьаьлча фаттви хьокхаш схемаш кийчьеш хулар уж.

Массехк субботник а даь гулйир ахча, херкар инструмент лакха ховш бола кагирхой. Дагалаттар хІанз-хІанз кхоачиой хул аьнна кеталора. Цкъаза хІамига дар а йоккхий халонаш хьалхашка оттаеш хул. Цхьаннахьара а кораллар эшаш йола инструмент. Хьакоральрех мах кулг-кара дІабала йиш йоацаш нийслора. Юкхара кхоачашхилар дагалаттар.

Никель даькха бос лелаш йола инструмент заводе хьакхьачача митинге гулбелар кагирхой. Пенкин Владимира, Ерофеевский Сашас, Рудаков Володес дукха дийцар музыкальни инструменташа шоаш бергболча балха планех. Дукха репетицешаьй цул тІехьагІа, концерташ увттадаьд завода болхлоша шоаи шефство лоаллача колхозе.

Массехк бутт хьалха завода юкъарча собране халкъа депутатий Сунженски районии Совета депутаталла хержа кандидаталла оттавир Рудаков Владимир. Цул тІехьагІа массане а цхьа барт болаш хержар из. Цу тешамах общественни балха мах беш дола доккха совгІат хилар къонача коммуниста.

А. СИНЧИНОВ,
Карабулакски химически реагентий завода партбюро секретарь.

В. И. Ленин вацъ 110 шу дизарга

Къахьегама совгIаташца езъергья юбилей

Беррига советски нах санна МагIалбика къахьегамхой а шоай низи хьинари кходеш бац иттлагIча пятилетна заданеш ханал хьалха кхоачашъяра. КПСС XXV съезда, цул тIехьагIарча парте ЦК Пленумий решенеш, «В. И. Ленин вацъ 110 шу дизара хьакъехьара» соцам кхоачаш а беш районо дIадийхача шера белгтала толамаш даьхад.

Нерда общественни строй котъяккхара эгтара лоархIамегIех керттерси лийрхIад В. И. Ленина къахьегама овсарле лакхъяр. ХIьта производства эффективность лакхъеча керттердар социалистически яхь вIаштIехьйоаккхилга да, яьхад цо.

Уж ленински аскеташ кхоачаш а деш вай парте масс оагIорахьара дегIахувл социалистически яхь, цох хьахур тIа-тIа доккхагIа хулга Iалашду. Къахьегама коллективай массазара гIуланх хулаш латт «ТIехьабусараш боацаш бе болх» яхача девизах, ерригa тIеххеташ йола продукци алхха къахьегама овсарле лакхъяра чотагIа Iалишдара лоаттабу къовсам шерагIа баржаш латт.

Района къахьегамхоша чIоагIа дегаш гIоздаьккхей мутIахьа хиннем тIайхцар баьчча юбилей езъара хетабаь парте Централни Комитета соцам. Цхьайолча предприятей, организацей, учрежденей, хIьта иштта цар дукхача подразделеней коллективаша, къаьст-къаьстича производстве хьалхалаттараш пятилетна заданеш В. И. Ленин вацъ 110 шу дузача Денга кхоачашъяь йоахаргья аьнна шоашта социалистически декхараш тIаийцар.

Иштта, йоаржаьнча социалистически яхье доккхий хIамаш нарагIдаьккхад «Малгобекнефть» НГДУ капитальни лаьттан кIали скважинашта ремонт еча цеха ерригача кхаь бригадана.

Соахка шу юкъенкхьачача хана 1081 шера чотагIа къахьега болабелар уж. Ванъда, И. А. Погорова, А. Д. Коноева, Н. И. Литвякова кулгалду уж коллективаш хIана баьчча юбилея кхы а доккхагIа дола совгIаташ кийчдара тIагIертта къахьегаш я.

22 апрелага кхоачаш керттерча технико-экономически хьокхамех йола пхе шера заданеш кхоачашъе дош делкхад «Малгобекмежрайгаз» треста коллективо,а. ДIададахача шера газ чуйилла 1800 квартира эксплуатаце хьаэца езача метте 2 эзар совгIа хьаийцай. Цул совгIа, эксплуатаце хьаийцай 22 километр газопровод, план 19 йолча метте.

— Январь, февраль беттанша Сунженски спецСМУ гIишлошъераша цхьана газовикаша дика къахьийтад. ХIана квартальни заданеш кхоачашъяра гарга ба уж.

Иштта, ленински юбилейна доккхий къахьегама совгIаташ кийчдаь накъалха дага я Вознесенски газ чакхйоахача заводъ. Малгобекски бурув тохара балхий управлене, технологически транспорта управлене коллективаш, Газ чакхйоахараше лаьрхIад 22 апрелага кхоачаш стабильни доаца бепэин даккхара пхе шера план кхоачашъе.

Шоашта боарам боацаш дукха веза баьчча вацъ дидездара еш йола ерригa кийчо болхлой къахьегамех политически хьинар айдара 1980 шера а ерригача пятилетна а заданеш ханал хьалха царга кхоачашъяйтара, цкъайтталагIча пятилеткана чIоагIа лард хийчъяра тIаерзаьй тха предприятей, боахамий, организацей, учрежденей коллективаша. Цунца цкъеца чIоагIа терко ю производства эффективности балха дикали тоаяре, къахьегама овсарле лакхъяра, планировани елген экономикапа довл делгеи эргIадаьккхи тоадара, дика вIаштIехьдаьннек дисциплина йолаши дилийтара, тIадиллача гIулакхаца хIараде бехктокхам лакхбара.

Соахка декабрь бетта «В. И. Ленин вацъ 110 шу дизара хьакъехьара» соцам кепатеха ерабоаллаше а парте горкома бюрос организационни агитационно-пропагандистски мероприятей план чIоагIийр. Юкъъанарча партийни организацеша, «Знание» общества городской организаце къахьегамхой коллективашка а нах бахача а КПСС ЦК соцами шерра пропаганда елта Iалашдаьд. В. И. Ленинех, Коммунистически партех ленински идеяш котъяллара лаьца беседаш ю лекцеш еш.

ХIана массанахьа «Ленина гIулакх дахаш котдувлаш» да яхача девизагIа общественно-политически чтенеш ю, хIьата 17 апреле юбилейна хетадаь наI доле политдичаккхдоаккхаргда.

Партийни комсомольски просвещенеи экономически дешарех кружокашка, школашка, семинарашка хIанз теттара чIоагIа безам тIабахийта Iомаю баьчча произведенеш, В. И. Ленина 110 шу дизара хетабаь соцам.

Района юкъерча школашка дами чакхдоах парте, тIема, къахьегама ветеранашца вIашагIяхетараш, ленински цIенош, уголокаш фотовитринаш кийчъяй, Ленина балха а вахара а гIулакхаш кIоаргагIа довзаре бола дешаркой безам совбаккхара тIеврзаль дуккха кхыйола мероприятеш чакхйоах.

Март бетта райоле массанахьа а дIайолаеннай «Ленине санна, коммунистически хьасале даха, болх бе, къовсам лоаттабе» яхача девизагIа еш йола гучахьаре партийни собранеш. Цига коммунисташек парте боацарашен дувц КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленума решенеш, ленински юбилеях лаьца КПСС ЦК баь соцам кхоачашбара шоай коллективаша чакхдоахача гIулакхех.

В. И. Ленин вацъ 110 шу дизара сийна хетадаь укх бисача цхьан бетта районе чакхдоахаргда библиотекей, культпросветучрежденей, художественни самодеятельносте, гойтара агитаце, кинофестивала хьажарш-конкурсаш.

Мукъача къахьегама бокъонца дола цIей санна чакхдоаккх вайнига баьччана хетадаь деш дола коммунистически субботник. Советски вахара хьисапа цхьа белгало санна долча цу цIейно къаьтта хьагойт советски нах мел дог тийна ба Ленина, парте гIулакхах, уж мел дукха де лаьрхIа ба социалистически Даьхе дегIайоаяра.

Мехка хьалха латтача предприятешъ 19 апреле Ерригсоюзни субботник де аьнна баь тIахьехам бувцаш района предприятешка, боахамашка хиннача митингашка лаьрхIад «цIеча шоаттдийнахьа» эгтара лакхегIча къахьегама овсарлеца къа а хьегаш кхоньча бийдалца, материальни энергетически ресурсашца болх бе, цига даьккхача ахчах цхьа даькъа пятилетка фонде дIачуддила.

А. БЕРЕЗЕНКОВ,
парте МагIалбика горкома пропагандан агитацен отдела заведующи.

Ульяновск. Сурта тIа: В. И. Ленина Центральни музеян Ульяновски филиале.
В. САВОСТЬЯНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

АНТИИМПЕРИАЛИСТИЧЕСКИ КЪОВСАМЕРЧА КЪАМИЙ КОРТАМУКЪАЛЕН БОЛАМА ЛОАРХIАМАХ ЛЕНИНА ЯЬХАР

Ше революционни а балхаш деш чIоагIIа терком тIабохийташ хиннаб В. И. Ленина империализмо тоIадаь доахка халкъаш мукъадахара наькъаш, къамий мукъалена болама проблемаш таккхара. ХIанзарча замагIа къамий мукъадовлара болама кхыча антиимпериалистически низашца цхьана дикка доккха гIо ду дунен халкъашта юкъерча арене низий соотношени прогресса, демократе, социализма низашта гIойле йолча тайпара хувцаллара.

«Социалистически революци, — йаздаь Владимир Ильича, — хургъяц аьтта а керттерча даькъа а хIара мехко революционни пролетареша шоай буржуазена дуьхьала лоаттабу къовсам — а, из хургъа империализмо вин-Iоткъам тIалаттача ерригача колонейи мехкийи, деррицача шоай мукъагIа доацача мехкий дунен халкъашта юкъерча империализмана дуьхьала къовсам» (ПСС., т.39. оагI. 327).

Вахаро бакъду Ленина лийрхIареш ниса хилар. Социализм адамие дегIаахара ихел хIадаеш йола хьалхале делаю низ а хинна дIаоттай. Цунах хиннай европейски мехкаш меттел, цхьадола хьалха колоней ахколоней хьала тIа хинна Азеи Латински Америкеи мехкаш а чудоатIаш йола дунен система, лаьттан шара территоре 26 проценти бахача наьха кхоагIа дакъ гаргга чудоацаш а дунен промышленни продукце 40 процент душ а йола система. Цунца цхьана цун классически формашка дилача чукъарцай империализма колониальни система. Дунен политически карта тIа хьахиннай 90 совгIа керда шоай мукъагIара пачхахьалкхенаш. Йохара йоле арeIа хьатIакхаьча я Африкера колониальни расистий режимаш. Колониальни империй гаргаш тIа хьахиннача пачхьалкхенашка бах лаьттан шара тIа бахарех ахаш совгIа бола нах.

Къамий - колониальни доI тохкаш В. И. Ленина хьоьпанзар хьалха шерра даьржа хинна, къамий кортмукъален революци чакхйоал хьалха колонеш хиннача мехкашка политически суверенитет кхачьай аьлла хеташ хиннарий уйлаш. Цо критика йир цу тайпара хIама хьаллоацаш хиннача а «экономически мукъадовлар Iийне дуташ» хиннача а идеологашта (ПСС, т. 22, оагI. 187). В. И. Ленина белгалдьаьхад, эксплуатацен низ-Iоткъамен дунен система хьаьча империализма замагIа «финансови капиталон цуьнга хьежжа йолча дунен халкъашта юкъерча политикон хьаю... формально политически шоай мукъагIа, бокъонца лаьрхIача уж наьха корадугача финансови а дипломатически а цхьаралаша лийцача кьычар мукъагIарча мехкий тайпатайпара формаш» (ПСС, т. 27, оагI. 383).

Бакъдолаш да, «классически колониализма» метта дIаоттай хIанзарча ханарча хьалашца таръяла гIерташ йола неоколониализм. Цу духьа 60-ча шерашке а делл шоай дегIаахара нердача этапе яьннай къамий-кортамукъален революцеш — къонача мукъальнача пачхьалкхенашта къовсам болабир экономически хьакъехьара мукъале никхара, дунен боазамера шин хьаз тоадара, капиталистически эксплуатаци дIаяккхара.

ТIехьарча шерашка къамий-кортамукъален революцей но керда этап гуш я дегIаухача мехкаша дунен халкъашта юкъера керда экономически порядок оттабе лоаттабеча къовсаме. Хьокхаме да из къовсам дегIаухача мехкий вIашагIкхийтача антиимпериалистически фронта хьалашка баьхна хилар. Цар дIадехараш а деладу гIулакхаш а бартагIа хилара лаккбу дунен аренашка къонача пачхьалкхений лоархIам.

Къамий кортамукъален болама антиимпериалистически къовсаме доаха толамаш дукхача даькъе Советски Союзеи социалистически содружества кхыча мехкашеи массе а оагIорахьарча гIонцеи новкъосталцеи дувзаденна да. Советски Iаьдал даьлача хана В. И. Ленина яздаьд «Цхьаькха тайпа къовсамаш хила йиш йолаш дац, хьалха латтача мехкий пролетарната тIехьабисача къахьегамхошта гIо де йиш хилари дадэа дарт ца хилари. ХIьта иштта тIехьадисача мехкий дегIаахар хIала ше кхьчача лагIа тIаяра дарга котаьлочаш йоахаш хьайоагIача советски республикай пролетарнато цу адамашка новкъоста хьисапе кулг а кхондадаь гIо дича» (ПСС, т. 41, оагI. 245).

Дунен социализм а къамий - кортамукъален болам а дегIаахара дерригача историе тешал ду царна юкъера бувзам хадаргбоацаш хилара. Колониальни халкъаш хьалхагIа политически а, цул тIехьагIа экономически а Iоткъама кIалхара дахара процесс юхатохалургйоацаш хилара йола гаранти я къамий кортамукъален болам дунен социализмо хьаллоацаш хилар. Цу тайпарча гIон формаш геттара тайп-тайпара хул: политически, экономически, моральни, хIьта эшаш хуле тIема а. Из гIо низ болаш хилара тешал ду дукхагIа дегIаухача мехкий опыто. Цу тайпара гIо даьд Анголана, Эфиопена, Афганистана, дукхача кхыча мехкаштен къамий-кортамукъален болмашта. Вахаро дизза бакъдаьд социализма дуненнен къамий-кортамукъален боламан юкъе айхха долла бувзамаш объективно хиланна дарг ца аьлар. «Iаьш миллионаш долча Малхбоален халкъий беррига къахьегамхойи эксплуатацена кIаллаттарийи ца! мара вонца союзник дунен халкъашта юкъера пролетарнат хилара» йола ленински положени (ПСС, т. 39, оагI. 330).

Къамий-кортамукъален болама хила тарлуча перспективай анализ а еш, хIьта иштта юкъарча антиимпериалистически къовсамера цун лоархIам лакхбалар белгал а доаккхаш, В. И. Ленина вывод йир хьалха хиннача колонейи шоай мукъагIа доацаш хиннача мехкийи дегIаахара капиталистически стади юкъе а юташ социализмага довла йиш хилара.

ДегIадаьккхача мехкий котъяйнача пролетарната гIонца, яьхад В. И. Ленина, тIехьадиса мехкаш социалистически строяга кхача йиш я. «ХIьта дегIаахара каьддача лагIаш тIа гIолла коммунизмага а, дегIаахара капиталистически стади юстара а юташ» (ПСС, т. 41, оагI. 246). Из лоархIаме положени оттаеш а цуна конкретизаци еш а, цо вывод ю, хургйолча хоадам болаш йолча дунен революце сражнешка юкхьанца къамаш мукъадахара тIабердаьба бола лаьттан шара тIа бахача дукхагIа болча наьха болам капитализманен империализманен духьала барга» аьнна (ПСС, т. 44, оагI. 18). Цунца хьахьеккхар В. И. Ленина хьалха хинна колонеша шоай мукъагIа ца хинна мехкаши капитализм юкъе а юташ социализмага довлар капитализма юкъарча кризиса замагIа общества дегIаахара объективни закономерность а хинна дIаотташ хилар.

ХIьта укхаза а вахаро йизза бакъйир ленински выводаш. Ховш долчча тайпара, къамий - кортамукъален революце хIанзарча ханара этап эгтара хьалха социалистически ориентаце йаькъа тIа довли дегIаухаш дола мехкаш тIа-тIа дукхагIа хиларца белгалйоелаш хилар. ХIана укх сахьате цу тайпара ориентаци дерка мохк 20 ба Азе, Африке, Латински Америке. Цу тIа а царех аханеша кхайкадьд шоай политикан идеологен кIийле, экономически социальни хувцамий база марксизм-ленинизм я аьнна.

Михаил АВСЕНЕВ,
экономически Iилмай доктор.
(АПН).

ДАЬХЕН СОВГIАТАШ

1980 шера 5 марта СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагIа Ерригсоюзни социалистически яхье доккхий толамаш дахарах, 1979 шера алат, кеартолаш, лаьттанцара йолха кхыйола продукташ яхара а уж лачхахьалкхенга йохкара а плезаши социалистически декхараши кхоачашдеча къахьегама хьинар гойтарах РСФСР автономни республикайи областийи юрта боахаме хьалхалаттарий йовкхача группана СССР орденаши медалаши сенай, цу даькъе.

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Цугаев Заинди Мутдановича — Ачхой - Мартановски района «Новосельский» совхоза бригадира.

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Бажиев Найна Идрисовича — Ачхой - Мартановски района «Самашкинский» совхоза бригадира.

Гулаева Тамара Сайдаевнана — Грозненски района «Пригородный» совхоза бригадира.

Евлоев ШаIипа Хьажбикара — Назрановски района «Экажевский» совхоза звеньевойна.

Ермоленко Валентин Петровича — Сунженски района «Победа» колхоза бригадира помощника.

Солженицина Антонина Дмитриевнана — Ленински района «Родина» совхоза бригадира.

Степанов Петр Васильевича — Грозненски района «Первое мая» яхача колхоза тракториста.

Стороженко Иван Сергеевича — Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза тракториста.

Шидаев Iусмана — Шалински района «Южный» совхоза звеньевойна.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Агаев Вахит Алавдиновича — Шалински района «Шалинский» совхоза звеньевойна.

Беков Iаьлий Iусмана — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза звеньевойна.

Бибиева Мисра Исраиловнана — Ножай - Юртовски района Ю. Гагарина цIерагIча колхоза тхьамка леладечоа.

Виторгаев Дока Сагитовича — Наурски района «Красное знамя» яхача колхоза звеньевойна.

Еремеев Василий Гавриловича — Малгобекски района «Кавказ» совхоза тракториста.

Зелимханов Ваха Якубовича — Урус - Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза директора.

Лазарев Владимир Абрамовича — Наурски района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Муцаев Молди Саидовича — Грозненски района «Гикаловское» яхача опытно - производствени боахама механизировании отряда начальника.

Сижаев Иван Антоновича — Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза механизатора.

Сараханов Ахмед Алимовича — Гудермески района «Терек» совхоза тракторист-машиниста.

Хасанов Абойна — Надтеречни района «Гвардейский» совхоза комбайнера.

Хатуев Ахмед Магомедовича — Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза бригадира.

Хусанова Хасе ПаьтIаматта — Грозненски района «Юбилейный» совхоза бригадира.

Яшуркаев Муса Исаевича — Урус - Мартановски района «Гойтинский» совхоза бригадира.

III-ча ЛАГIАН КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН ОРДЕН

Абдулмежидов Вахида — «Гудермесский» совхоза тракторист-машиниста.

Акаев Салман Абуязидовича — Грозненски района «Атагинский» совхоза звеньевойна.

Алиханов Шовхала Жабраьила — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза звеньевойна.

Башуева Сепията — Шалински района «Джалка» совхоза шекара свеклаш леладечоа.

Вартик Георгий Михайловича — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза тракториста.

Дараев Алхазур Мусаевича — Грозненски района «Атагинский» совхоза механизатора.

Домероева Омар Мамадовича — Надтеречни района «Озерный» совхоза автомобила водителя.

Лукаев Зайдена — Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Новиков Георгий Федоровича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза тракториста.

Сапарбиев Амадена — Ачхой - Мартановски района «Новосельский» совхоза тракториста.

Халин Николай Захаровича — Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIча комсий совхоза звеньевойна.

Шаховалов Виктор Степановича — Наурски района «Россия» яхача колхоза тракториста.

Эльдаров Иса Бисултановича — Ачхой - Мартановски района «Урожайный» совхоза бригадира.

Юрин Александр Николаевича — Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза тракторист - машиниста.

Юсупова Iаьлий Хамзата — Урус - Мартановски района «Горец» совхоза звеньевойна.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Алхазуров Алхазур Курбановича — Ачхой - Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза тракториста.

Богатырев Iалихана Умалата — Малгобекски района «Советский» яхача совхоза тракториста.

Бузуртанов ГIабдикаьий Саварбика — «Назрановский» совхоза звеньевойна.

Вегиев Умар Тайсимовича — Грозненски района «Кулаpинский» совхоза тракториста.

Висалиев Минсолт Чесирсолтаевича — Гудермески района «Терек» совхоза звеньевойна.

Горьков Андрей Андреевича — Сунженски района «Ассинский» совхоза бригадира.

Дутуева Хьавайна — Ведeнски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза тхьамка леладечоа.

Клюшин Николай Акимовича — Сунженски района Кирова цIерагIча колхоза тракториста.

Магомадов Виса Салавдиевича — Надтеречни райсельхозтехника тракториста.

Райдаев Хесена — Советски района «Ленинский путь» яхача совхоза тракториста.

Тарсаев Абусупьян Шамсиевича — Шалински района районешка юкъарча сельхозтехника хьункъам чуттаре - транспортни механизировании отряда начальника.

Толоконников Иван Леонтьевича — Наурски района «Россия» яхача колхоза автомобила водителя.

Торшинов Николай Стефановича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза автомобила водителя.

Хасанов Ваха Идрисовича — Урус - Мартановски района «Гехинский» совхоза парткома секретара.

Хусенков ИбрахIима — Ножай - Юртовски района Шерипов Асланбека цIерагIча колхоза керттерча агронома.

Хусенов Абуязид Магомедовича — Грозненски района «№ 1 йолча шурий» совхоза механизатора.

Черторыжский Александр Петровича — Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза кхашка хий дехкачунна.

Шахбиев Ваха Шаиповича — КПСС Нохч - ГIалгIай обкома инструктора.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Баиев Вахида — Урус-Мартановски района «Труд» яхача совхоза тракториста.

Батищев Алексей Александровича — Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Бокхоев Бисолат Iадраьмана — Назрановски района «Назрановский» совхоза механизатора.

Васильченко Николай Григорьевича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза комбайнера.

Вахаев Баудин Яхьяевича — Советски района бохкамашта юкъерчу объединене тракториста.

Гвоздилов Георгий Александровича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза тракториста.

Гудилов Владимир Александровича — Наурски района «Красное знамя» колхоза тракториста.

Дентаева Амината — Грозненски района «60 лет Октября» яхача совхоза трактористкана.

Джабраилова Курсета — Ножай - Юртовски района Калинина цIерагIча колхоза тхьамка леладечоа.

Джебирханова Малкан Джалуевнана — Шалински района КПСС XX съезда цIерагIча комсий совхоза шекара свеклаш леладечоа.

Котов Василий Васильевича — Шелковской района «Червленский» колхоза тракториста.

Магомедов Али Магомедовича — Надтеречни района «Знаменский» яхача комсий совхоза тракториста.

Мержуев Ваха Мурцалиевича — Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза парткома секретара.

Мунаева Зара Сулимановнана — Урус - Мартановски района «Горец» совхоза звеньевойна.

Строева Клавдия Григорьевнана — Нохч-ГIалгIай республиканск пачхьалкхен фун инспекце начальника.

Хамзаев Эмади Алаудиновича — Грозненски района «Горячеисточненский» комсий совхоза тракториста.

Харунова Изамата — Грозненски района «Гардалинский» совхоза болхлочоа.

Хасарбиева Белита Алаудиновнана — Веденски района Ленина цIерагIча колхоза тхьамка леладечоа.

Хашиев Шамиль Хадисовича — Малгобекски района «Луч» яхача комсий совхоза тракториста.

Хомяков Анатолий Яковлевича — Наурски района В. И. Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Часыгов Бексолта Iаьлийна — Назрановски района совхоза - техникума вокхагIволча инженера.

Эльмурзаев Салман Денисултановича — «Гудермесский» совхоза тракторист-машиниста.

№ 6 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

«СССР тIехбоккха низ болаш хилара тешаме ларда» яхача Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета доцента Я. Боковая Кубански пачхьалкхен университета профессора А. Куранинен статьяца дIайолалу КПСС обкома пропагандан агитацен отдела «Агитатора блокнота» аргIанара, кхъагIа, номер. Цу тIа дувц мехка, вай республике къамаш доаш къоастадарах, ленински къаман политика котъяларах.

Номер тIара дукхагIйола материалаш В. И. Ленина 110 шу дизара юбилейна хетаь я. В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе чакхъаьннача хьайийллача партийни собранера отчет я укхаза «Ленина вахарца шоай гIулакхаш дусташ» аьнна керте а яздаь.

Беседаш ечарна новкъостала еннай «Советски Нохч-ГIалгIайчен Ленининана» яха Л. Н. Толстойа цIерагIча университета доцента В. Веролье кийчъяь материал. Терхам тIаозаш я «Ленина ордена 50 шу дуз» яха республикански краеведчески музея болхлочо Л. Кулико яхъяь материал а.

Республика партийни организацеш город Москван Баумански округа харжархошца ше вIашагIкхинттача хана новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьла шерра пропаганде еш я хIанэ. Номер тIа непатахай докладчикашта, лектораша, агитатораша, политинформаторашта новкъостала йолча лекцей, беседай тематика.

«ЛоархIаме даташ» яхача рубрикана кIал я «Грознефть» объединене тематически экспедице начальника Я. Станулиса геолога Денна хетаяь статья.

«Хьалхалаттача коллективе» аьнна я Грозненски производственни швейни объединене № 2 йолча цеха балхах дувцаш йола зарисовка.

Иштта, кхыйола материалаш а я блокнота тIа.

БАРТ БОЛЧА-БЕРКАТ

«Грознефть» объединене управленешта юкъе хьалхалаттарех цаI я «Октябрьнефть» НГДУ коллектив. ДIададахача шера социалистически яхье хьаккхара моттиг яккхарах цунга хилар парте Нохч - ГIалгIай обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракх. Заданел совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта делар Даьхенна. Къахьегама овсарле планагIа йоагIаш лакхйир.

Бурув теха яьккха яьннача буровоех 7 мехкдаьтта даькха йолаллийта йоагIача метте, а болх бе йолаелийтар.

Иштта дика болх бу укх шера а. Цар дIа мел дена мехкдаьтта геттара дикеи цIенеи да.

Управлене парткома секретара Голбураев Руслана йоах, тха мехкдаьттахоша иштта толамаш дахара керттерчарех дола бахьанаш да коллектив, цкъан цIен дезал санна, барт тайна, бокъха политически сакхетам болаш хилар. Операторашa а кхыча болхлоша а къахьег коммунистически хьисапе, шоай цIен рузкъанга санна кхоам беш хьож управлене боахамга, дIададахача шера дукха электроэнерги, кхыйола хIамаш кхойир.

Бакъда, аьлар дIаяо Руслана, иштта бола сакхеташ цхьан-шегIа хьахиннабац. Управлене коммунисташа бокъха кхетама болх бу мехкдаьттахой политически сакхетам лакхбеш, социалистически яхь вIаштIехьйоаккхаш а дIайоаржаеш а.

Управлене бехктокхамеча участкашка кулгалдеш коммунисташ ба. Масала, мехкдаьтта доаккхача кхаь а цеха керте латт коммунисташ Ервандян Климент Балагановича, Дадегов ТIахир Османовича, Хащенко Петр Ивановича. Уж производственни командираш хинна ца Iеш, шоай коллективашка агитатораш а ба. Цар дIайовзийт парте чура а арахьара а политика. Шоаш дувцар дуьа коллектива вахарца, дIаяхача ханара а тахананра а масалаш кхувл. Масала, сийлахь - воккха Ленин вацъ 50 шу дизарах бола КПСС ЦК соцам бувцаш цар хьоахадар 1920 шера 22 апреле, Владимир Ильича Ленин вацъ 50 шу дузача дийнахьа Москве дIакхоачийтаи Грозенерча мехкдаьттахоша 46 вагонах латта мехкдаьтта продуктий поезд яхийтар. ХIьта уж продукташ, дукха а дукхагIьяраш, Октябрьски районера даьккхача мехкдаьттах яь яр. Цу хана из район эгтара дукхагIа мехкдаьтта доаллаш хинна моттиг яр.

Из дика традици дIахо хьош ба управлене болхлой. Беррига советски наI а санна, уж а кийчлу баьчча вацъ юбилей къахьегама толамашца белгалъякха. Пятилетка тIеххьарча шера хьалхарча кхаь бетта задани тIехкхочашъяьи цар. Планал совгIа дукха мехкдаьтта деннад халкъа боахама.

Цу яхье хьалха латт цхьоалагIа цех. ДIададахача шера цо заданел совгIа 6 эзар тонна совгIа мехкдаьтта даьккхар. Иштта планал совгIа мехкдаьтта доаккхаш дIадолаьд ер шу а. Цу цехе хьалха латт коммуниста Абдуллаев Салмана кулгалдеш йола бригада. ДукхагIа даьккхарал совгIа, къаьстта цIена хул цуж мехкдаьтта.

Хаддаза цу цхьан управлене — 20 шу совгIа йолча хана болх беш хьавоагIача Салмана дика хов къахьегам мишта вIаштIехьбаккха беза, балха тIа нах дIанийсбе. ХIьта цунна шийна бе ца хоеш цо па беш цхьаькха а болх бац мехкдаьтта доаккхача, дика йова техника. Цудухьа дова цунна хьамичахьа дикагIа болх берг ба. Салмана хов сага къахьега дикагIа дог доагIаргдола дош ала, хьехам бала, эшача оарцагIала.

Шоаш толамца болх беш хилара бахьанаш дувцаш Салмана аьлар, уж дукха да. Царех эгтара хьалха белгалдаккха доагIа бригада барт болаш хилар. Оаха ма хулла пайда эц чурча торонех. Масала, нагахьа санна насос - качалка сецача, тхо из тоае гIерт управлене мастерске кхача а ца гIерташ. Из дара оаха хьалххе а кийчо ю. Нагахьа санна цхьан хана шинь-кхоъ качалка сецача тIаккха оаха хьалхагIа тоаю мехкдаьтта алсамагIа луш яр.

Къахьегама дисциплина чIоагIа я. Балха хьава тIехьавусаш а балхара ханал хьалха дIаводаш а саг вац. ХIьта делкъийга хIама дуача хана совленна ха йоаиц.

Царел совгIа, тхо ма хулла керда техника юкъейоаладе гIерт. Тха бригадо укх шин шера йиъ замера спутник оттаьй. Цар чIоагIа лакхъю балха овсарле, хьалха коллектор латтача хана шига хьожаш кхоъ цкъаза виъ а саг хила везар. Цу тIа а уж хила безар мехкдаьтта доаккхачара. ХIьта спутник скважинана гаьнне, цIагIа латташ я, Цунга хьажа цхьа саг мара а везац. Уж кхы а оттаеш да тхо.

Управлене шерра дIайоаржаю хьалхалаттарий опыт. Иштта чарех ба коммунистически къахьегама ударникаш бола операторaш Дудошкин Василий, Бачаев Оика, Бильтоев Майрбек, Гапончик Елена Ильинична, ремонта чоалхане балкаш деш вола мастер Тангиев Уддина Салман, электромонтер Асхабов Аюп, кхыбараш а.

Ю. ЮСУПОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРА СУД ХАРЖАРА ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето СОЦАМ БУ:

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьара Суд е состав йолаш харжа:

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СУДА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ:

Бурмистров Константин Дмитриевич

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СУДА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛАШ:

Батхиев Хьусена Рашид
Эдилов IиIса Джабраилович

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СУДА ЧЛЕНАШ:

Албаков Хабила Салман
Ахунов Газзали Ситдикович
Боршигов Шадит Шуаипович
Горданов Мажита Бахьаудин
Заурбеков Зиявди Саидович
Исевидерова Тамара Георгиевна
Кожанова Александра Петровна
Никулин Алексей Васильевич
Панинов Карп Андреевич
Сибиров Вахa Хамидович
Сосинина Нина Николаевна
Трофимов Виктор Михайлович

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СУДА ХАЛКЪА ЗАСЕДАТЕЛАШ:

Абдулкадов Ризван
Абдурзаков Лечи Абдулрахманович
Абубакаров Султан Шамсудинович
Аванов Вячеслав Аванович
Агапов Леонтий Георгиевич
Азиев Кюри Сайдалиевич
Акбулатова-Тазиигова Сацита Ахмадовна
Алабаева Хатахан Алидовна
Алексеенко Юлия Владимировна
Алиева Мака Туркаевна
Алиева Эммия Мударовна
Амиева Хьава Умаханова
Ананьева Татьяна Ивановна
Анистратова Римма Сергеевна
Анохов Валентин Георгиевич
Аракелов Борис Аршакович
Арнольдова Евгения Иустиновна
Артюшенко Алексей Иванович
Асуев Хьасан Махмудович
Ахмидов Ширвани Ахмадович
Асхабова Мовла
Афанасьева Светлана Андреевна
Багаев Мустафи Дидигович
Бакаев Iусам Наимудинович
Валиева Зулай Алавдиновна
Балкоев Ахьмад Асхабович
Бикхаев Абдул-Межита Идрис
Барвинченко Валентина Георгиевна
Басханова Таиса Денисултановна
Батиева Малика Курматомедовна
Батрудинова Людмила Владимировна
Батура Зоя Андреевна
Бачаев Ахьмад Магомедович
Безрукавая Елена Макаровна
Бейбулатова Камета Алаудиновна
Бекаев Ахьмад Альвиевич
Беков Ахьмада Руслан
Бердило Любовь Васильевна
Берсанов Рамзан Абуевич
Ветельгериева Мария Абдурахмановна
Бисиев Iусмана Абу-Султан
Бисултанова Асят Романовна
Бисултанов Вахa Мухадинович
Байсултанова Хьава Дадаевна
Бледнова Лидия Александровна
Блещенко Евгения Семеновна
Бобырь Дина Андреевна
Борисова Валентина Николаевна
Борова Сафарбика Мадина
Бубненкова Светлана Ивановна
Вагапова Кися Даудовна
Ваделов Макшарипа Гирихан
Ведзижев Жабраьила Махьмуд
Величко Алексей Михайлович
Веревкина Елена Дмитриевна
Винюков Андрей Иванович
Висаев Леча Умарович
Висангириева Сацита Супьяновна
Власова Людмила Михайловна
Воблинов Василий Петрович
Воронина Татьяна Николаевна
Вострорятова Галина Ивановна
Гадиев Исулта Султан
Галинзовская Светлана Дмитриевна
Гайрбеков Шалауди Магомедович
Гейсанова Ахьмада Лида
Гейсумова Марият Ахмадовна
Гезимиева Нюра Хасмагомедовна
Гереев Салавдин Салманович
Героева Абдул-ВахIапа Хьава
Гиреева Идриса Роза
Гладчукова Клара Федоровна
Грачева Нора Михайловна
Гукежев Виктор Алоксинтович
Гуляева-Толощенко Любовь Владимировна
Давыденко Вера Васильевна
Дадашев Лечи Вахаевич
Даудов Iарби Алхазурович
Дакильгов Iумара Махьмад
Демушкина Нина Ивановна
Денисов Дмитрий Иванович
Джабиров Iалауди
Джабиров Ибрагим Хасмагомедович
Джабраилов Вахид Саидович
Джамалдаева Роза Саидовна
Джамалдинов Зинудин Джабраилович
Джебирханов Алвиц Ломалиевич
Дидигова Абукара Раиса
Диков Михаил Михайлович
Евдокимов Герман Александрович
Евтюхов Егор Никитович
Езиева Селима Якубовна
Еременко Светлана Георгиевна
Жукова Любовь Васильевна
Жукова Любовь Владимировна
Загаев Висхан Мовлдыевич
Закиева Петимат Сайдхасановна
Закриев Ширвани Закриевич
Золотаревский Дмитрий Никифорович
Золотухина Лидия Трофимовна
Ибиев Богдан Пахидович
Ибрагимов Муса Абдулаевич
Ибрагимов Умар Магомедович
Иванова Лидия Дмитриевна
Ивчик Валентина Александровна
Идигов Хазбулат Абдулаевич
Идрисов Хож-Ахьмад Хас-Магомедович
Измайлова Светлана Николаевна
Индербиев Ибрагим Алиевич
Исмаилова Зулай Алиевна
Крисханов Шамиль Ахьядович
Качалкина Нина Васильевна
Келаев Магомед Касумович
Ковалев Александр Ефремович
Клименко Юрий Георгиевич
Козубова Галина Александровна
Колесников Леонид Тимофеевич
Котиев Давыда Мурад
Куксина Надежда Петровна
Кулаков Василий Терентьевич
Кузин Георгий Степанович
Курбатов Василий Митрофанович
Лапина Людмила Ивановна
Лахно Раиса Яковлевна
Леонова Регалия Георгиевна
Леонтьевский Александр Владимирович
Литюков Александр Иванович
Лихачева Лариса Федоровна
Лолацева Ирина Дмитриевна
Льянов Хьажмурата Тухан
Льянова Хадиiумаро Кейпа
Лысова Виктория Ильинична
Магомадова Зайнап Сайдалиевна
Магомадова Роза Алиевна
Магомирзоев Юрий Мусаевич
Майоров Геннадий Николаевич
Макуев Ширвани Довудинович
Маслов Анатолий Васильевич
Мастаева Раиса Махмудовна
Махматхалиева Яха Вахитовна
Мачуев Магомед Османович
Мержоев Муцолька Башир
Мизаев Сайдамин Абдулаевич
Миловацова Римма Александровна
Митаева Меди Хусаиновна
Моргун Антонина Ивановна
Морикова Нина Федоровна
Морозова Людмила Константиновна
Морозова Светлана Георгиевна
Музаев Касум Заиндиевич
Мунаев Султан Асхабович
Мусханов Саиди Ахмадович
Мухамедьянов Абдулла Лукманович
Мусин Руслан Шакирович
Мушкетова Нина Сергеевна
Нашхоева Роза Мациевна
Нецветаева Валентина Трофимовна
Никитина Лидия Ивановна
Нименко Ева Николаевна
Новикова Татьяна Васильевна
Овчарова Дина Михайловна
Овчинников Григорий Лаврентьевич
Оздоев Махьмада Жабраьил
Орлов Иван Леонтьевич
Остапук Людмила Михайловна
Охлопков Иван Андреевич
Пантелеева Ольга Ивановна
Павенкова Валентина Михайловна
Панкова Таисия Ермолаевна
Патрикеева Тамара Федоровна
Перминова Валентина Егоровна
Пляев Махьмада Алихан
Подопригора Андрей Михайлович
Подройкина Вера Павловна
Пожидаев Михаил Алексеевич
Попова Вера Петровна
Попов Юрий Федорович
Предыбайло Сергей Михайлович
Пушкарская Любовь Васильевна
Ракитский Николай Алексеевич
Рахмилова Валентина Иосифовна
Романенко Лариса Семеновна
Рубанова Варвара Романовна
Савенко Алексей Романович
Савицкая Светлана Антоновна
Сагов Хьасана Якъуб
Саидов Бауди Магомедович
Саидов Рамзан Юсупович
Саламов Асланбек Шарипович
Сангариев Чинга Магомедович
Сарюков Петр Кириллович
Сидиев Юрий Федорович
Силина Нелли Николаевна
Симонова Людмила Николаевна
Слюсарева Елизавета Ивановна
Солопова Валентина Петровна
Статкевина Эторя Павловна
Стебукова Дина Кондратьевна
Степаненко Тамара Михайловна
Стрельцова Любовь Леонидовна
Стукалина Татьяна Михайловна
Сусаева Серижа Салмановна
Султыгов Эльмарзий Хьасан
Сычев Борис Павлович
Тангиева Бахьаудина Зара
Тарамов Ихван Ширванович
Тарамов Султан Косаевич
Тарарин Владимир Васильевич
Тасуханов Эмеди
Тегрова Надежда Александровна
Тихомиров Николай Николаевич
Тутаев Султана Хьасан
Тучиев Хьамид Камилович
Ужахов Махьмад
Урузбаев Вахa Магомедович
Успаев Али Абубакарович
Успаева Зинаида Рамазановна
Утробина Лидия Степановна
Хьлухоев Берса Махьмад
Хасаров Сайпуди Асланбекович
Хасиев Султан Этиевич
Хатуев Вахид Абдул-Рахманович
Хашагульгов Махьмада Яхьья
Хачуева Лимон
Цицаева Саара Саидовна
Цогла Владимир Михайлович
Цораев Андрей Александрович
Цыганкова Вероника Ивановна
Чахкиева Сайпудина Лида
Черкасская Берта Евгеньевна
Чинтаев Альбек Алиевич
Чачиров Михаил Михайлович
Чокаев Лема Хаджимурадович
Шаипова Зина Саидовна
Шамин Алексей Михайлович
Шамрай Лидия Васильевна
Шаповаленко Таисия Ивановна
Шахбазов Хьамид Абдулхамидович
Ширяева Лидия Павловна
Шишханова Сапсебика Раиса
Шовхалова Тамара Юсбековна
Щербакова Надежда Дмитриевна
Эльдаров Эльси Альвиевич
Эльмурзаев Iумар Ахмедович
Эсамбаева Разита Маматовна
Юсупова IайIшат Ахмадовна
Янурсаев Али Абубакарович
Ясенкова Валентина Владимировна
Яхотова Шайман Камаевна
Яшуркаев Муса Исаевич.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1980 шу, 14 март.

ТIАБИЙРЗЗА КЪАХЬЕГ

ХIара тха болхлочоа дика хов 1980 шера тIайийца доккхий социалистически декхараш кхоачашдара низ ца кхобеш, хьинаре къахьега дезилга.

Юртбоахама продукци алсамъяккхара а 1979—1980 шерашка хьайбаш Iаьтгара дахара а болча КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советеи соцамо тIахьех болх эргабаьккха тоабаре, планаши декхараши кхоачашдара шерра социалистически ахь йоаржаера.

Хьайбаш Iаьтгара доакилга бехктокхаме гIулакх да. Оахош оттаь распорядок телха ца еш хьайбаш цоай хаиннахьа кхоаб, хий мелавду, доакъар дIадекъача, кходоаккхача механизмашка цахадаш болх байт. Фермашка къахьегаш ба хьайбашта доагIача бесса гIулакх де хов болх болхлой. специалисташ Царка эшаш дола производственни а бытовой а хьалеш вIаштIехьдаьхад, саьаIа цIеноаш хьалдаьд, телевизор кхыдар чулатташ цIе уголок яьй.

Пятилетка тIеххьарча шера плановни заданеш ханал хьалха кхоачашъяра Гикаловски опытно - хьокхама боахама партийни бюрос директора цхьаьне гурахьа-IайбIаьстa коллективо лелаеча социалистически ахьа хьалаш къовстадаьд. Цу хьалех 5 дийнахьа юкъера лаьрхIача хIара Iаттагаро дийнахьа кIис-кIис килограмм шура яьккхачоа 5 сом преми лу, бежа Iупта а дийнахьа хIара Iаттагара 8 килограмм шура йоаккхилга вIаштIехьдаьккхача 5 сом лу. Собране цхьий ханханнахьа ахьа итогаш ю. ХIара дезна доярка бахьа балхага хьои.

Цул совгIа, хьайбаш продукци алсамйоаккхаргйолаш лаьрххIа мероприятеш оттаяь. Уж чакхъяхара беррига низ тIабахийта, хьинаре къахьега деза станце кулгалхоша, партбюрос, еррягача коллективо. Оаха лерхI 1980 шера шортта доакъар Iалаш а даь, хIара Iаттагара 3100 килограмм шура яккха, кхоабача хьайбашта дейнен буса 500 грамм дозал тIадетталургдолаш гIулакх вIаштIехьдаккха.

Тха хьайбаш лелaдераш хIанз тIатеIIа къахьегаш ба пачхалхьалкхен плани тIайийца доккхий социалистически декхараш толамца кхоачашдара.

Ишта, чакхбьннача шия бетта план 398 килограмм мара йоацача, хIара Iаттагара юкъера лаьрхIаш 413 яьккхай. ХIанзлехьа пачхьалкхенга 155 тонн шурей 35 тонн дулхи дехкад оаха, из планал дукха а тIех да.

Къахьегаме хьалха латт дояркаш А. Исаева, Б. Умарова, Б. Сирандинова, З. Магомадова, Н. Дандиева, бежаIуй В. Зайтаев, С.-М. Закриев, Iаьсий леладеи йола П. Морозова, кхыбараш.

Ишта, масала, укх шера хьалхарча шин бетта хIара Iаттагара 590 килограмм шура яьккхай дояркас А. Исаевас, Б. Умаровас — 519 килограмм. Лакха хьокхамаш дахара дикка йовкъостал ду доаханга хьожаш болча С.-М. Закриева, В. Зайтаева. ХIара дийнахьа 600 грамм дозал тIакхет П. Морозовас леладеча Iаьсанта.

Тха беррига къахьегамхой тIабийрзза къахьегаш ба В. И. Ленин ваь 110 шу дизара накъаболхаш лакха хьокхамаш дахара.

В. КУЛИНИЧ,
Гикаловски опытно-хьокхама боахама керттера зоотехник.

Де дезараш дукха да

«Скотпром треста чукоагIаши дулха хьайбаш кхебара лостам болаши я тха совхоз. Юрта боахама культураш кхеяра тха цех хьайбаш кхоачам болаш доакъераша Iалашде дезаш я. Хьалхашка латта декхараш ма хулла дикагIа кхоачашде гIерташ шоашта могар деш къахьег хIара шера тха цехерча кхаш лeладераш, хIаьта во хьокхамаш а гойтац. Масала, соахка планал дикка дукхагIа чудера оаха кIа, мукх, хьажкIаш. ДIадеиначa ялата цетта концентрированни доакъар лу тха боахама.

Доккхеи бехктокхамеи да укх шера тха цеха хьалхашка латта декхараш. Гурахьа дIадийна ялат план 22,5 йолаш — 25 центнер хьажкIаш планал совгIа бархI а йолаш — 35 центнер чуэца дезад цеха коллективо. ЛаьрхIар толамца кхоачашдара ма могта тешамегIа хургйолаш ларх йоллаш а боахк хIанз. «1980 шера бIаьстан кхашкарча балхашти кийчо яран укх чакхдахаран кхы тIа а де дезарий хьакъехьарча» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета соцамо декхар оттадьдар юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка, бIаьстан кхашкаре балхаш дIадолaде деза хи хьатIакхачалехьа юи кIира хьалха, комбайнашкара дIанийкхача, еррига юрта боахама техника тоаьь яьха. Цу декхарах дика лоархIабир тха механизатораш. ТкъоалагIа февраль хьатIакхоачаш еррига тракторaш, тIехьаювзаш йола юрта боахама инвентарь кийчой мугIаре дIаоттайир. Из гIулакх ишта дика чакхдаккхарах эттара хьалха баркал ала доагIа совхоза мехмастерске коллективаша къаьстта а токара Юнусов Адлана, газоэлектросварщика Мукаев Iабдуллана, мотораш тоадеш волча Абдулхажиев Зилаудина.

Ялата лаьрхIа эзар гектара тIа мукхи ялх бIаь гектара тIа кIаи яхедерга тха цехо. Агротехника бокъонаш кхоачаш а еш соахка шийхьнахьа дIадийна хинна ялат дика тIадаьнна Iаьгара доалаш латт. ХIаьта цо вина Iоабергболаш укх шера Iай хIара гектара тIа цхьаьна центнер кхоачийташ минеральни удобренешца подкормка йир оаха. Удобренеш дукхьал лай тIа тайсар. Дешача лай кица дIайийча цар ялат дегIадоаладара дукхагIа новкъостал дергда.

Май бетта кхы а цкъа минеральни удобренешца подкорма ергья оаха. ТIаккха ялата зеле йолча садоахкача хIамашта дукхьала гербицидаш тохаргья.

Ялата лаьрхIа 700 гектара тIеи силоса 325 гектара тIеи хьажкIаш дIаювргья оаха. Уж кхелра хIанззе а ялх дено вIашагIъеллей. Царна кулгалде оттабаьб хIара шера цу культуре дика хьувкъам кхебеш хьабоагIа механизатораш. Масала, звеньевойша Исраилов Абуязита, Асхабов Шамсудина, Элихаков Зайнде кулгалдьча коллективаша соахка хIара гектара тIера юкъера лаьрхIача 45 центнер фуальльха хьажкIаш чуера, ялат 28 йолаш.

Кхаь сортах йола хьажкIаш кхейир оаха дIадахача шера. Царех эттара дикагIа хьувкъаи соахка «Венгерская» яхача сортах йолча хьажкIаш белар. Цу сортах ераш укх шера дукхагIа дIаювргья оаха. ХьажкIий фу ма яшша лолаш да. Из дерригa а дIадувча боарама цхьоалагIча классага дIакхоачадаь а да.

БIаьсти юаргйолча культураш хьакъоастадаьд 1221 гектар лаьтта. Из деррига а эрба аьха даьккхар соахка. Цунца цхьана, цхьалолча кхашка лаьтта чIоагIа доккъаленна хилараx аьхачул тIехьагIа йоха ца луш йоккхий галеп1 яисар. Йиса галаш йохаяра, кхаш кийслеря, хIанз юха оахаш да лаьтташ. Из болх чакхбаьккхаб цар 140 гектара тIа, хIаьта деррига аха дезар — 250 гектар. Виъ механизаторо шин сменагIа оах лаьтта. Балха нормаш кхоачаш ца еш цхьаккха а вац, хIаьта къаьстта оасаре Дасаев Лемаси Арсемиков Кюраси бу болх. Норма 4 гектар йолаш сменагIа юкъера лаьрхIача 6—7 гектар лаьтта оах ца рех дIаране.

Лакхе белгаладаьккхача тайпара, бIаьстан кхашкара балхаш дIадоладара техника а кийча я тха, дIадера кхоачам болаш фу а да, цхьабакъда, минеральни удобренеш агротехника бокъонаша дIадехкача тайпара кхашка товса тоьаш хургьац. уж хIанз хьатIакхухьаш яле а. Минеральни удобренеш дукхагIа Iалашъьяра новкъостал эш тхона.

Республика дукхагIдолча боахамашна санна, эшаш моттиг кийсъелча техникага шин сменагIа болх байта йиш йолаш хилац тхо хIара шера. Цудукхьа керда механизатораш хьалкхебара йоакхо а ю хаддаиза. Масала, укх шера боахаме вIашагIъехкача механизаторий курсашка дешаш хиннав 30 саг.

Хий дуллаш 110 гектар лаьтта да тха боахаме. Цига доакъаре дукхтача шерашка тIаювла буц а дIайийнай. Цу кхашка хий диллара деррига а кийча да.

Тха цеха механизаторашa, кхыболча болхлошa шоаш хьалечех хIанз санна дог лазаш дIахо а къахьеге, укх шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдергхиларах шеко яц са.

А. ИРИПХАНОВ,
Урус-Мартановски районa «Красноармейский» совхоза юрта боахама культурашо кхеча цеха начальник.

ДОЗАЛ ДЕХЬАРА

БАНГЛАДЕШ. Читтагонге Советски Союзо новкъостал а деш хьалъяьй электрооборудоване завод. Трансформатораш, электродвигателаш, кхыйола продукци бокха лоархIам болаш я электрофикацен ирригацен къамаи программаш кхоачашъеча.

СУРТА ТIА: предприятие чохь.

ТАСС фотохроника.

Социалистически мехкашкара хоамаш

ВЕЖАРИИ САННА ВIАШИ БУВЗАМ ХИЛАР

Экономически вIаший гIо дара Совета членаш йолча вошал долча пачхахьалкхенашца Кубас дукхача оагIорахьара гIулакхаш леладир республике социализма материальни база хьаяра а дегIайоалаяра а дакъьера хоадам беш йола фактор а хинна дIаэттад.

ПаргIатон гIайрен тIа болх беш йола дукхи предприятеш хьалъяьй цхьана къа а хьегаш. Ишта, масала, СССР гIо а деш хьалъяьй Ольгине мехка эггара лоархIаметIа а йоккхагIа а йолча промышлени объектех цаI — шекара эра чуэца комбайнаш арахеца заводх. Из хIанзлехьа болх бе йолaеннай, хIаьта ший деррига низалаш болх бе долалелча шер шера 600 комбайн ара а хецаргья. Укх шере деиз шекара 60 процент гаргга долча кхашкара шекара эра машинашца чуйбергба.

Советски Союз дIехо гIо деш я йоаал долча республикина энергетически болхам дегIабоалабара а шеръеш латт цхьана хьалъяь Сантьяго-де-Куба яхача городa юххера электростанци Гавана гаьна йоала йIовхала электростанции.

Болгаре еиий оросительни техника арахецача предприяте техническ документаци, хIаьта юртбоахама машиний завод хьалъе гIо деш а я. Чехословаци специалисташа шоай кубински коллегашца цхьана хьалъю йоккхий пекарнеш. Венгре гIо даьд тракторашта ремонт ю предприяти хьалъеи дулха продукташ арахецача комбинаташта модгрниацы ен. Германски Демократически Республика специалисташа цахьа лоац Сьенфуэгосе цементни завод хьалъеча, къаьнача шекар деча заводашта реконструкци а ю кердаяраш хьал а ю, гIо ду химически промышленность дегIайоалаяра.

(АПН).

КЪОАСТАЕШ Я ЭНЕРГОРЕСУРСАЯ ПРОБЛЕМА

Болгаре яц Iалама энергоресурсай йоккхий запасаш. ТIеххьарча хана 100—200 эзар тоннага кхаьчад укказа шер-шера доаккха мехкдаьтта, хIаьта кIор — 25—30 миллион тоннага (керттерча дакъе лохакалорийни тайпа кIор ба иа). Цунца цхьаьна халкъа боахама тIа-тIа дукхагIа эш электроэнергии довгори.

Болгаро из проблема къоастаю эггара хьалха энергетически средствай максимально кхоамбаре наьнъаца. Электроэнергии довгори кходара декхар актуальни хиларах дувцар БКП XI съезде, БКП ЦК июльски (1976 шера) Пленуме, къамая конференце. Чакхдаьнкача шера НРБ Министрий Советo тIайийцаб шиъ лоархIаме соцам. Цар чулоац производстве, коммунальни гIулакхашта электроэнергехи довгорахи кхетамца пайда эцилга Iалашдара тIаерзаь массе а оагIорахьара мераш, конкретизаци ю общественни ведомственни транспорте довгора кхом бара мерашта, кхом бара хьакъехьара бокъонца бола деррига хаакъа болам боарижбара тIахьех.

Правительства решенегIа дIадахача шера энергетики министерстве болх бе йолаелар промышленни энергетика комбинат, цун ший отделаш я республика еррига округашка. Комбината инспектораша уттаю предприятешка энергеца болх беча хIара установкаш цун пайдана билха коэффициент. тIахьожам лоаттабу царех хьалкъалца пайде эцара. Комбината функцешта юкъе да иштта энергетически оборудоване ремонт еш йола предприятеш абонементно Iалашъелга.

Болгарски специалисташ оарцагIIаьинаб иштта мехка йоккхий запасаш йолча лохакалорийни тайпача кIорех, геотермальни хих, маьлха энергех» промышленни бытовойи отходех кхы а шерагIа пайда эцара. Перспектива йолаш да Советски Союзa а СЭВ членаш йолча кхыча вошал долча пачхьалкхений а гIонца НРБ атомни электростанцеш хьалъяр.

(АПН).

РУЗКЪА ЮХАДЕРЗАДАР

Румыно оттаьяр 1976—1980 шерашка шоайгIча бийдалахи юхеюсаргехи кхетамца пайда эцара йола промышленноста деррига доакъаш чулоаца программа. ЛерхIаш да, дукххьал цу наьнъаца болат хьадара эшача бийдала 41 процент, олова —23 процент, кахьата —16 процент доаккхилга. Къаьстта тергам тIабохийт сийрда бесаш дола а доаца а металлаш лохдера, хIаьта иштта минеральни даьтта тхан, боамбе бийдал гулъяра. Масала, кIис бетта хлопчатобумажни промышленноста предприятеша пайда кийцаб таьш, боамби, кхыдараш хьадаро 7549 тонна тайп-тайпарча юхеюсаргех, 103 миллион лей кхо а деш.

(АПН).

«ЦКМ» ПУТЕВКАХ

25 шера дахьиваь «ЦКМ» оалача Чехословаки Социалистически кагирхой союза путешествий бюро. Кхо миллион совгIа кагий нахи мехкарийи хилваб цу юкъа мехка гIоллн а доаьза дехьа а путешестви еш.

Дукха ха йоццаш йоха йолаьй юбилейни туристически сезона путевкаш. 130 эзар совгIа саг хургва Жяпотоште, Собешице, Ораве кагирхой лагерашка салоIаш. «ЦКМ» вIашагIйохкаргья иштта эрсий, немций, кхыдола метташ IомадергдoIа аккал лагераш.

Сакъердаме программа кийчъяьй пионерашта. Цар походаш оргья партизански тIемаш лаьттача моттигашка, вошал долча социалистически пачхахьалкхенашка шоай кийсардой болча ухаргба.

ЧССР кагий нахи мехкарийи «ЦКМ» путевкагIа Советски Союзе, ГДР, Венгре, Болгаре, Польше, кхыча мехкашка гIоргба.

(АПН).

Мехка милитаристски кийчонаши Японо-Американски тIема цхьоагIои чIоагIъяра духьалара болам Японе баржаш латт. Дукхача городашка демонстрацеш митингаш ю, петицеш а лIе кулгаш яздy. Прогрессивни общественносто чIоагIа харцагIа лоархI японски «самообороны низий» немаш Тихий океана зоне йоккхача маштабе учени еча США, Канада, Австрале, Нови Зеланде ВМС-ада цхьана дакъа лоацаш хилар.

СУРТА ТIА: городе Новосуке учеленца Японе дакъа лоацаш хилара духьаларча петицена кIад кулгаш кадеча хана.

Джапан Пресс — ТАСС сурт.

НОВОСИБИРСК. Къона вьетнамски специалист Нгуен Нгок Льев стажировка чакхйоаккхаш ва СССР АН СибарегIен отделене геологеи геофизикай Институте.

СРВ Керттерча геологически управленерча Ханойски геологеи минеральни бийдалеи Институте вайтар дукха шераш да Кьилбаседа Вьетнаме пайданеча эахкалий карта оттадеш волн.

Профессора Н. Л. Добрецова кулгал а деш Нгуен Нгок Льев из болх чаккхбовккхаш кандидатски диссертацийа защита е кийчлуш ва.

СУРТА ТIА: Нгуен Нгок Льев (аьрдехьара вар) Советий Iилман кулгалхочуниа Ленински преме лауреатаца профессорца Н. Л. Добрецовца цхьаца лабораторе.

А. ПОЛЯКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Олимпиада-80 накъадолхаш

ОЛИМПИАДЕ IАДСАЬХК ДЕТТИЛГА

Москверча Олимпийски ловзарашка Iадсаьхк деттарах йола яхьаш хургья Крылатскерча кердача стадионе, Москва-хин йисте уллача столица хозача районе. Дерригача дуне тIарча 150 совгIув снайпераша — кхалнаха, маIача наха а — олимпийски совгIатий шин комплект къувсаш, яхьаш доаттаергья 30 июле дена 2-ча августе кхаччалца.

1972 шера Мюнхене хиннача ахкен XX Ловзарашка дена Iадсаьхк деттара массазара «олимпийски прописка» елар (цул хьалхара Iадсаьхк деттачар Ловзараш хилар 1900, 1904, 1908, 1920 шерашкей), 1972 шера дена олимпийски турнирашка дакъа лоацаш ба советски стрелокаш. Цу юкъагIа цар ьаьккхай олимпийски кхо медаль: шиъ бронзех (Мюнхене — москвичкас Эмма Гапченкос, Монреале — Душанберча Зебиниссо Рустамовис цаI доток (Монреале — Киеверча Валентина Ковпанас). Цу тайпара хьоккхамаш во дац ала деза. хIана аьлча Iадсаьхк деттилга — вай мехка спорта къоначех долчех цаI. Iадсаьхк деттарий хьалхара турнир вайчига хилар 20 шу хьалха. Цу хана дакъа лоацаш вар массехк итт саг. ХIанз 20 эзар гаргга саг из спорт дукхаезаенна ва.

Советски спортсменаша къайлаккхаьеш Москверча олимпийски яхьашка лахкера совгIаташ дахара шоаш къовса лерхIаш болга. Котало яккха торонаш дукхагIа кхалнахага я. Вай спортсменашка шозза ьаьккхай дунен абсолютни чемпионкай титул — Эмма Гапченкос 1971 шера, Зебиниссо Рустамовас — 1975 шера. Кхозза европейски чемпионаташка абсолютни хьалхале ьаьккхай — Лосаберидзе Кетевана 1972 шера, Руденко Ольгас — 1976 шера, Ковпан Валентинас — 1978 шера.

Вовзача спортсмена, хIанз тренер волча Виктор Сидорука 1970 шера Европа абсолютни чемпион а 1973 шера дунен чемпион а хулаш шозза йоккха котало яьккхаяле а, вай Iадсаьхк деттача маIача наха карагIдаьнараш кIезигагIа да. Олимпийски турнирашка дикагIа йола результат яьккхай Владимир Чендарова — Монреале пхелагIа моттиг.

Амма хьагучох, тIеххьарча шин шера низаш цхьатарра хила доладалара белгалонаш ьенай. Кхалнаьха а маIача наьха а сборнешта цхьатарра результаташ хьахьох. Iадсаьхкаш деттарий СССР халкъий VII Спартакиаде хиина финальни яхьаш ира къовсамаш доIаш чакхъьылар. Цу яхьашка, вай спортсменаш [illegible]

ХIаьта вай спортсменкашца къовса могаш цхьаккха а саг хилаьзар.

Мехка сборни команда тренераш цу гIулакхо, шеко а йоацаш, гIадбуг, хIаьта царна дика хеташ цхьаькха а да — спартакиадин турнира призераша дукха очкош ихар. Ши-кхо шу хьалхо классни волча Iадсаьхк деттачун догдиха йиш хиина еррига очкош 2500 — 2550 яр (эггара тIех хила йиш йола очко — 2880, тIаьхи — 288). Хаоттама хьалхи дика деце а. Спартакиаде Максимовси Ешеевси 2565, 2558 очко ьаьккхар. Кхалнаьха турнире котало ьаьккхача Ташкентерча Наталья Бутузовас 2556 очко ьаьккхар. Цхьа ха яьннача гIолла Швеце сборнеца Москве хиннача матче Ешеевс 2606 очко ьаьккхар, хIаьта Лодзе хьайилла хиннача Польша чемпионате Бутузовас — 2624 очко. Бутузовас ьаьккхачул лакхагIа результат яц (цу тайпарча упражненешна дунен рекордаш) дунен хьалхаленашкен Олимпийски ловзарашкен мара ьахаяц) Кьиметтел цхьан маIача сага-стрелока хIанзалца мегадац иштта дукха очкош яха.

Iадсаьхкаш деттарий йIаьха йола селон чакхйоаккхача трациех совхиа октябрь беттa Итале хиннача «Амброзина» яхача популярни йолча турнире котало ьаьккхар Ешеевси Бутузовасн — хьалхарчо 1305, шоллагIчо 1300 очкош а йоахаш (144 тIаьхк долаш). Iадсаьхк деттара истори дIадоладелча гIонс ворх! снайпера мара мегадац 1300 а кхы совгIа а очко яккха. Цариа юкъе ба Iадсаьхк деттарий Дунен халкъашта юкъерча федераце (ФИТА) цу гIулакхах лаьрххIа знакаш енна Ешеев, Бутузова, Рустамова.

СССР-а сборне керттера тренер Арсен Янов ше кхебьчар олимпийски толам баккхарга догдаха йиш йолаш ва.

— Спорта кхыча тайпашца бола са коллегаш массаза а ледиъаш хул талант йола атлеташ хьакерьна шоай торонаш кIезига я ахаш, — дуьц цо. — ХIаьта резервай проблемаш ац са, из аьлча уж цец а бувл. Са керттера проблема — хьахоржача хана гIалат ца валга: тхьотхьаь итт волча динача спортсменах олимпийски турнире мехка сий лорадергдола алхха виь саг хьахоржилга. Iадсаьхкаш деттилга тIеххьарча шерашка мехка шерра дIадаьржад. Цу тайпара спорт лелаю секцеш 70 городе я. Мехка сборни юкъебоагIа РСФСР, Украинера, Белоруссера, ГуржегIара, Узбекистанера, Азербайджанера, Литвера, Молдавера, кхыча республикашкара стрелокаш. [illegible] Италера, Японера, Швецера, Польшера стрелокаш. Массаза а саннахь тхо къежаш да Олимпиаде керда открытеи ярга.

Владимир ПИМЕНОВ,
Iадсаьхк деттарий СССР-а Федераце президиума член.

ГУРЖИЙ ПЬЕСА — ВАЙ СЦЕНА ТIА

ДIадахача шоатдийшахьа Нурадилов Ханпашин цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен театра гIалгIай труппо тайтар зрителага «Моакхала ноп ялар» яха цIи хелача гуржий драматурга Иоселиани Отия язъьча пьесах йола спектакла премьера.

Спектакла режиссер ва комсомола Нохч - ГIалгIай республикански преме лауреат, Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артист Цицкиев Мухьмад, художник — Дагестански АССР республикански преме лауреат Мурзабеков Камиль.

СУРТА ТIА: спектакла тIара сцена. Мзиго — Л. Эсмурзиева, профессор Султан — М. Цицкиев.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ЦIЕЧА УГОЛОКЕ БЕЗАМЕЯ

Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза № 5 йолча жа леладеча ферме къахьегаш 68 жа Iу ва. Балхах мукъа болаш ха дукха ца нийслой а цIеча уголоке чу ца отташ Iаш уж. Из чуйоола цIа доккха, паргIата да. Дени йIайха а безаме в йолча цига керда газеташ, журналаш хулийт.

ЦIеча уголока болх лостам болешн корта болаш хилийтара лаьрххIа совет вIашагIъеллай, ферма партгрупорг А. Тавмурзаев керте а волаш.

Ер кхоалагIа шу да боахама жа леладеча пхе фермана юкъе цар коллектив хьалха латташ хьайоагIа. Укх деношка колхоза жа Iуйта юкъе жа дахкара кийчо мишта ьай хьожаш хиннача хьажара - конкурса итогаш йир. Хьалкара моттиг юха а цар фермана хьожайир. ЦIеча уголоке вIашагIкхийттача ферма берригача жа леладерашта доккха дикахетар хилар боахама партийни комитета секретаро В. Л. Алешечкинас торжественни хьале ферма заведующеиа Х. Г. Рубаева колхоза парткома, правлене, профкома Сийлен грамотеи 300 сом премии дIаелча.

Шеко яц, из къахьегама толам баккхара цу цIеча уголоке даим беш болча массово - политически балхо дикка гIо даь хилара. Укхаза хано дIадехьача тайпара хоза кийчъяй гойтара агитаци. Тервам тIаосаш да «Ленин санна даха Iомале» яха библиотечни плакат. Хьалтеха доала ловлалахарча «Коминтерн» колхоза №1 йолча жа леладеча фермаца социалистически яхь лелаяра дола договор, товргдолта тайпара вIаштIехьдаьхад 1980 шерара социалистически декхараш. Жа Iуша мел дукха дешарах цар безам эккхац укхаза хьалтехача «Шелковский» яхача фуна жа леладеча заводa цIи хезача жа Iуна Социалистически Къахьегама Турпала Эсмухамбетов Наурди Акватовича балха опытах дувнача плакатах.

ХIара бутт чаккхбаьлча ферма жа Iуй бригадай балха а ю итогаш котъьхиначоа карара кара тела ЦIе вымпел ду. Февраль бетта хьийтача къих из кхьчар воккхагIволча жа Iута Джимкантов Ширвапета. Берригаш гул а бийя торжественни хьале ферма жа Iуй собране дIалу из совгIат. Ниттa тIеххьарча собране из вымпел ше хьийцачул тIехьагIа Ширвапе гулбеннараша дехарца шийа балха опытах лаьца дийцар.

ЦIеча уголоке каст-каста къамаьлаш деш лектораш а хул. Февраль-март беташка колхоза специалисташа лектораша Ю. Н. Салаватова, Н. В. Бисерова жа леладерашта йийшар «В. И. Ленин дунен тIа эггара хьалхарча социалистически пачхьалкхен баьчча ва», «ТIехьабусараш боацаш, къахьегама овсарле лакха йолаш бе болх» яха лекцеш. Агитбригадаш яьхкача геттара гIадболх ферма боллой. Кердадараш доаийта цаIеш цар дика самукъадаьйхе дIаболх уж. Укхаза каст-каста хул библиотекай болхлой Керсинова Нуржанат, Рамазанова Майя.

ТIеххьара шоаш укхаза баьхка болча хана цар дера жа Iушта Владимир Ильич Ленинах дола книжкаш, баьчча вахарах, гIулакхех лаьца дийцар, района къахьегамхоша цу юбилейна дахa жа доагIара накъадахара лаьрххIа кийчо елга дIахайтар.

Дукха пайдане мероприятеш чакхйоахаргья цIеча уголоке укх хьалтарча ах шера. Цул плана тIа укх тайпара мероприятеш я: хьалхалатта жа Iуй безбелга, цар балха опыт дIа-юха эцаргйола гIулакх вIаштIехьдовккхилга, кхыча фермашца яхь лелаяра оттадаь договор мишта кхоачашду хьожилга, В. И. Ленинах, партеи правительствай лоархIамеча документех лаьца беседаш елга, лекцеш ешилга, дукха кхыдараш.

Иштта вIаштIехьбаьккхача балхо пятилетка тIеххьарча шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдара кхы а чIоагIагIа кхотаю жа Iуй коллектив, дIахо йодача хана доккхагIдола толамаш доахаргхилларах цар бIу болийт.

Е. ФАРНИЕВА.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

Къахьегама ЦIеча Байрака орден лелаеча, академика М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта институто дIахойт 1980 шера лакхерча дешара заведенешка деша болхарашта лаьрхIа 3 бетта йола сайрийнара подготовительни курсаш институте хьасллаш хилар.

Кагирхой болх беш болаше а дешаш хургболча подготовительни курсашка ладувгIаш бараш кийчберга деша дIаоттача хана дIателача экзаменийн программага хьежна эрсий меттах, литературах, математиках, физиках, химех экзаменаш дIаяла. Деша дIаоттача хана экзаменаш дIалуш абитуриенташа деча типични гIалатвашта дукхагIа тернам тIа а бохийташ занятеш еш хургба йоккха говзал йола преподавателаш.

Курсашка дIаиц ювъера образовани йола нах, хIаьта иштта 10-ча классайи технически училищайи дешархой а.

Курсашка деша дIаоттара хьачуяла еза:
— отталъча образецах йола заявлени,
— 2 фотокарточка (3х4),
— дешарах ахча дIаделна (11 сом) квитанци.

Ахча дIачудала йиш я моллагIча бувзама отделене укх адресагIа дIадахьийта аьна: 384056, г. Грозный, Госбанка Нохч-ГIалгIай республикански контора, Грозненски мехкдаьтта института расчетни счет № 14125.

Документаш хьачуйийду 12 марта дена оршот дийнахьа, кхьарча дийнахьа, пIаьраска дийнахьа 17 сахьат даьлча дена 19 сахьат даллалца кердача дешара корпуса № 4-07 йолча кабинете.

Занятеш дIайолалургья 1 апреле, хIаьта уж хургья кIира диназа 18 сахьати 30 минути яьлча дена 21 сахьати 45 минути иллалца, хIаьта шоатта дийнахьа 16 сахьати 45 минути яьлча дена 20 сахьат даллалца.

Курсий адрес: 384092, гор. Грозный, Орджоникидзе цIерагIа проспект, 100, мехкдаьтта институт, подготовительни курсаш.

Грозненски мехкдаьтта техникумо дIахойт укх шера 1 апреле дена 1 июне кхаччалца дена 8-чех 10-чех классай дешархоашта подготовительни курсаш хьасллаш хилар.

Подготовительни курсашка болх беш хургба опыт йола хьехархой, цар новкъостал дергда деша отташ дIалуш йолча экзаменашта дешархой толлаш кийчбера.

Подготовительни курсашкарча занятей хьакъехьа из ахетар хатта укх адресагIа: гор. Грозный, улица Клары Цеткин 14/53, № 222 йола кабинет, телефон: 2-63-09, хIора дена 9 сахьат даьлча дена 17 сахьат даллалца.

1980 ШЕРА 30 МАРТА
ГОРОДЕ ХАРЬКОВЕ ХУРГЬЯ

1966 шера арахийнача кхаж боагIача чурча пачхьалкхен 3-процентни заема аргIанара тираж.

ТИРАЖЕ ЛОВЗАДЕРГДА

5000, 2500, 1000, 500, 100, 40 сома [illegible] бола кхажанаш.

Заема облигацеш паргIатта йоахаш а дIаяйеш а я ерригача сберегательни кассашка.

Гострудсберкассай Нохч-ГIалгIай республикански управлени.

Пионераша — баьчча юбилейна

В. И. Ленин ваь 110 шу дизара тIатеIIа кийчлуш ба Советски района Памятой яхача юртарча юкъерча школера пионераш. Сийлахь-воккхача баьччах, УльяновгIар дезалах лаьца дувш хьехархоша дешархошта. Дукха ха йоаццаш пхелагIча классерча берашта лаьрхIа чакхдаьккхар «Ленин вайца ва» яха классни сахьат. Ильича вахарах, цун революционни а пачхьалкхен а гIулакхех лаьца дукха хIамаш хайра берашта, цар шоаш йийшар В. И. Ленина хеталь советски поэтий стихаш, уж хьежар «В. И. Ленина биографи» яхача диафильмага.

Боккхача безамца ладийгIар пионераша пластинка тIа дIаlазъяьча цун озага. ХIаьта классерча хьинаргIа болча дешархоша Евтаева Маринкас, Баженова Натащас, Байсаров Сейт-Хьусена кийчъяьяр тайп-тайпарча суртехи книжкашех йола выставка. Дешархошта чIоагIа дезалуш пайда луша чакхдаьлар из классни сахьат.

Школе эггара дикагIа йола пионераш ба Ахмарова Камета, Мутанова Халдат, Тельхигова Тоита, Алиев Руслан. Цу къоначча ленинцаша Iалаьмате дика лелабу общественни болх. ПоккхагIа йолча пионервожате е хьехархочо шоашта тIалилла моллагIа дола декхар чехка тIехдикеи кхоачашду цар. Дика леладу пионераша шоай пенгазета а. ЛаргIа чакхйоахих школе еш йола моллагIа мероприяти а. Дика дешаш, пионерий вахара оагIув безза хьаллоацаш шоай баьчча юбилейна дикача гIулакхашца накъабилх Памятой юртарча юкъерча школа пионераш.

Б. СОЛТАГИРЕЕВ,
тха штате воаца корр.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

22-ча марта

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 10.00 В. И. Ленина 110 шу дизара хетаь пионерски дружинай сбор. 19.00. Болх беш хургьа «Оригинал» яха дискоклуб.

Н. К. Крупскай цIерагIа культура Дворец. 14.00. Культура Двореца художественни самодеятельноста коллективай хьажар.

Химикий культура Дворец. 15.00. «Ленина гIулакха мутIахьа да тхо!» яха города клубий, культура цIеной берий художественни самодеятельноста коллективай хьажар. 17.00. Музыка духа езарий «Лира» яха объединени хургьа болх беш. Духовой оркестро дIадоах советски композиторий иллеш. 18.00. «Дай-мехка илли» яха вокальни [illegible] новпораша. Ленина хетадаь кинофильмаш хьокхаргда. 15.00. Грозненча художественни самодеятельноста коллективай телевизиони фестиваль. 19.00. Болх беш хургьа «Оригинал» яха дискоклуб.

Н. К. Крупскай цIерагIа культура Дворец. 12.00. В. И. Ленина 110 шу дизара хетадаь Кьилбаседа-Кавказски машинаньиа Грозненски отделене предприятей художественни самодеятельноста коллективай хьажар. 14.00 Болх беш хургда «Къона ленинхо» яха берий кинотеатр. 19.00. Каргирхой салалара сайре.

Химикий культура Дворец. 9.00. Болх беш хургья «КIай лаьрх» яха шахматаш езарий клуб. 11.00. «Нийсархо» яхача берий кинотеатро гойтаргда социалистически мехкашта хетаб фильмаш. 14.00. Баскетболаш йола яхьаш. 18.00. «Хьамсарча заводо гIулакхаш нахи» яха вечер-журнал.

23-ча марта

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 11.00. Ки- [illegible]

Хьамсара новкъостий, кхое шоай ха!

Ахча кулг-кара дIатела ца деш расчеташ яра дукхагIа пайда эца сберегательни кассаша доча гIулакхех!

Сберегательни кассаша новкъостал дерга шована шоай бюджет нийсагIа а дикагIа а вIаштIехьаккха, шоай ха кхое.

Ахчанца еш йола цхьайола операцеш сберкассе дIа ца а долхаш хан-чаьнахьа чаккхьаха йиш я шун.

ХIара бетта сберегательни кассерча шоай счета тIа ахча Iодехкилга нийа ахча дIакхахьа ца а дезаш кхоачашде йиш я ахча кассе дIакхахьийтар дехаш болх беча предприяте е организаце бухгалтере заполени дIачусала.

Сберегательни кассана поручени яла а йиш я шун хIара бетта шоай счета тIара квартирах, телефонах, бераш берий учреждениешка лелладарах, музыкальни школе деша доагIадарах, кхыдолча массазарча гIулакхех доагIа ахча доагI-доагIача дIаахийта аьнна.

Оаш еша поручени сберегательни кассо кхоачашьерга оаш оттаь ха чакхъяллалца, е дIахо йодача хана оаш из юхаяккхалца.

Бюджете, жилищно - гIишлон кооперативе дохьийта ахча шиъа дIадахьийта а йиш я сберегательни касса, нагахьа санна кассе ахча уллаьечо поручени лой.

№ 187 йолча формагIча бланка шин экземпляра тIа доагIаш дола йоалош де деза кассе ахча ладетo (цу тайпара бланкаш еррнгача сберегательни кассашка йолаш я.)

Поручене цхьан экземплярага хьежже сберегательни кассо нига ахча уллатун счета тIара ахча дIадоаду, шоллагIча экземпляраца (извещенеца) ахча дIадохьийтача организацега хоам бу.

Цкъара сберегательни кассана луш йола кулгкара ахча дIадала ца дезаш еча расчетни поручени кассе ахча уллачо ше, е кхьча сагага гIолла е почтаца дIакхачийта мегаргья.

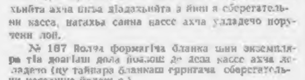

СУРТА ТIА: расчетни чухха дайла эна йиш я нобель эцаьа хана а.

Гострудсберкассай Нохч-ГIалгIай республикански управлени.

ТЕЛЕВИДЕНИ

22 МАРТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Iуйранара гимнастика.
9.05 — «Гойза кулгаш».
9.35 — «Антарктически повесть». Телевизиони художественни фильм. [illegible]
[illegible]

II ПРОГРАММА

[illegible]
14.25 — «Литературни вIашагIкхетараш». В. И. Ленина юкь — сибат гIалгIай литературе (гIалгIай меттала).
14.50 — «Новгородски вIашагIкхетараш». Документальни фильм. (нохчий меттала).
15.10 — Мультфильм.
15.20 — Ачхой - Мартановски района «Новосельский» совхоза къахьегамхошта лаьрхIа концерт.
15.50 — «Спортивни класс».
16.35 — Б. Шоу. «Миллионерша». Фильм-спектакль.
19.15 — «Могашалла» программи почта.
20.00 — «Бийса даьлхала хийла шун, бераш!».
20.15 — Гандболах йола СССР чемпионат. МаIанах. МАИ — ЦСКА.
20.55 — «Дешара го».
21.40 — П. Герцела балетах оттаь спектакль.

23 МАРТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Зарядка е хIаоттаI».
9.00 — «Атлант» яхача халкара халхара ансамбла концерт.
9.30 — «Гургаз бетта сахьат».
10.00 — «Советски Союза гIулакх деш ва!».
11.00 — «Могашал».
11.45 — «Iуйранара почта» яха музыкальни передача.
[illegible]
17.55 — Концерт.
18.00 — [illegible]
18.45 — «Аьхк чаккхдоалача ирна». Телевизиони художественни фильма премьера.
19.55 — В. И. Ленин ваь 110 шу дизарга. Телевизиони документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Фильм-концерт.
22.15 — «Спартак» яьла документальни фильмаш. Чаккхдаьлча — керданараш.

II ПРОГРАММА

[illegible]

РАДИО

22 МАРТ

[illegible]
7.20 — «Сердало» газета обзор.
7.25 — Амараш (гIалгIай меттала).
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Къона, Даьхе, сахтагIуе дог!» (эрсий меттала).
10.20 — «Сатирически театр тIа» (эрсий меттала).
11.00 — «Амараш вай вахаре» яхача миллацара передача (эрсий меттала).
11.40 — А. Ведзижев. «Къарвин зуь» яхача романа вагIонаш (гIалгIай меттала).
13.00 — «Гаьмарча шерий илеш» (нохчий меттала).
13.30 — «Истоза гIоахьа ба [illegible]» (эрсий меттала).

Хьомтан

Тахан республике гIоллен Грозне хувцалуш моркхаш я йолаш. Йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух я хьекхаш хилен фегара температура республике 5—10, Грозне 8—10 градус йIовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен хувцалуш моркхаш а йолаш, ломма йоачан а йолаш, пхьайоллача моттигашка дохк дай долаш, тайпарча сагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух я хьекхаш хилен фегара температура бийсана 1—6 градус шелал, дийнахьа 5—10 градус йIовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителан — 9-24-03; жавапхаллан секретара — 9-24-00; отделаш: партийни вахара — 9-24-04; промышленностан — транспортан — 9-24-01; юрта бахаман — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехатийн — 9-24-07; корректоран — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттен деношка

СФ02144. «Грозненский рабочий» издательство типографи, Маяковские, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1448.